

UUTIS

KYMI

KYMI 1872 - 1997

1997 UPM-Kymmene Oy, Kymin julkaisu 57. vuosikerta

Utiskymin erikois-
numero Pohjois-
Kymenlaakson
jokaiseen talouteen

MIKKO PESÄLÄ:
"KUN KUNTA-
SEITSIKKO OPPII
HOMMANSA, SE
HOITAA ASIOITA
TEHOKKAAMMIN
KUIN YKSITTÄISET
KUNNAT" SIVU 20.

---

10 & 11

Johan Furuholm

Kansi: Eduskunnan varapuhemies Mikko Pesälä. Kuva: Kaius Hedenström.

JUHLAVUODESTA UUSIIN HAASTEISIIN

Kuluvana vuonna tuli kuluneeksi 125 vuotta Kymiyhtiön perustamisesta. Paperinvalmistuksen historia Kuusankoskella on aavistuksen verran lyhyempi, sillä ensimmäinen paperikone käynnistyi Kuusaan saarella vuonna 1873.

Paperia tehdään Kymijoen ylimpien koskien äärellä myös tulevana vuosikymmeninä. Elektroninen tiedonvälitys ei tee paperia tarpeettomaksi jatkossakaan, todettiin mm. Kymin 125-vuotisjuhliin liittyneessä, paperin tulevaisuutta monelta taholta käsitelleessä seminaarissa elokuussa.

Olemme juhlistaneet 125 vuotta jatkunutta toimintaamme oman väkemme, asiakkaittemme ja tavarantoimittajiemme kanssa. *Tämän Uutiskymin erikoisnumeron toivomme tavoittavan kaikki ne yhteistyökumppanimme, joita emme ole voineet henkilökohtaisesti vuoden mittaan tavata.*

Lopuilleen kääntynyt vuosi on ollut paperi- ja selluteollisuudelle tuotannollisesti hyvä. Myös kannattavuus on kehittynyt suotuisaan suuntaan. Uskomme hyvien suhdanteiden jatkuvan myös ensi vuonna, joten mm. puuraaka-ainetta tarvitaan vastaisuudessa entistä enemmän.

Olemme jatkossa oleellinen osa UPM-Kymmenen ja singaporelaisen APRILin yhteisesti omistamaa UPM-Kymmene Fine Paper-yhtiötä. Vaikka paperintuotanto Kymillä jatkuu entiseen tyyliin, on työskentelyn jatkuvan tehostamistarpeen vuoksi toimintatapoihimme tulossa myös muutoksia. Mm. koko hienopaperin myynti keskitetään UPM-Kymmene Fine Paperin päätoiminta-alueilla yksiin käsiin kannattavuuden, tehokkuuden sekä asiakastyytyväisyyden parantamiseksi.

Järjestelyistä johtuen myös virallinen nimmemme muuttuu ensi vuoden alusta Kymi Paper Oy:ksi.

Pitkät perinteet ja paperinteon tulevaisuudennäkymät risteytyvät mielenkiintoisella tavalla APRIL-yhteistyössä, sillä APRILin ensimmäinen paperikone käynnistyy lähes tarkalleen 125 vuotta sen jälkeen kun paperinvalmistus Kuusankoskella aloitettiin. Kaukoidän laajeneva tuotanto tarjoaa Kymille runsaasti haasteita, mutta myös markkinointimahdollisuuksia.

Uskon, että menestymme tässä uudessakin tilanteessa oman väkemme ja sidosryhmiemme hyvän yhteistoiminnan ansiosta.

Johan Furuholm

Kymin tulosityksikönjohtaja

10 - 11/1997

Tässä numerossa

- 2** Paperia voi tehdä muustakin kuin puusta.
- 14** Paperipuoti tarjoilee paperiherkkuja.
- 18** Sopiiko sellutehdas luonnon kiertokulkuun?
- 24** Alma Pihlin emigrantti-vuodet Kuusankoskella. Lupaavasta korusuunnittelijasta tuli pitkäaikainen piirustuksenopettaja Kymiyhtiön ylläpitämään kouluun Kuusankoskelle.
- 28** Puukaupassa on ollut vauhtisyksy.
- 31** Millaista on kuljettaa 60-tonnista tukkirekkaa.
- 34** Kymiläisiä kuudennessa sukupolvessa.

SFS-EN ISO 9002

Kymi Paper Oy perustettu

UPM-Kymmene Oyj:n ja APRILin väliseen yhteistyöjärjestelyyn liittyen on perustettu uusi osakeyhtiö Kymi Paper Oy 16. lokakuuta 1997. Yhtiö on rekisteröity 22.10. kaupparekisteriin.

Yhtiö aloittaa toimintansa 1.1.1998. Kymi Paper Oy jatkaa

tulosyksikkö Kymin toimintaa.

Syyskuussa UPM-Kymmene sopi singaporelaisen APRIL-yhtiön kanssa strategisesta liittoutumasta yhtiöiden hienopaperiliiketoimintojen kehittämiseksi. Liittoutumassa UPM-Kymmene ja APRIL siirtävät 30 prosenttia hienopaperiliiketoimintojensa

osakeomistuksista toisilleen ilman muita pääomasiirtoja.

Järjestelyä varten UPM-Kymmene perustaa uuden UPM-Kymmene Fine Paper -nimisen yhtiön, johon kuuluvat Nordland Papier Saksassa ja Kymin hienopaperi- ja sellutehdas Suomessa. Vastaavasti APRIL perus-

taa uuden APRIL Fine Paper-nimisen yhtiön, johon kuuluvat APRILin rakenteilla olevat paperitehtaat Indonesiassa ja Kiinassa sekä paperistotuotteita valmistava tehdas Kiinassa.

Yhteistyötä APRILin kanssa viritellään

APRIL-yhtiön Indonesiassa ja Kiinassa sijaitsevien tehtaiden johtohenkilöitä vieraili 12.11. Kuusankoskella. Vierailun tarkoituksena oli tutustua Kymin paperintuotantoon ja henkilöstöön sekä käynnistää tulevaa yhteistyötä.

“Meillä tulee olemaan hyvät

paperikoneet ja olemme olleet hyvässä yhteistyössä myös paperikoneiden toimittajan, Valmetin kanssa. Tarvitsemme kuitenkin kaiken mahdollisen itse paperinvalmistukseen liittyvän tietotaidon ja sitä olemme täältä hake-massa”, kertoo Sumatralla sijaitsevan Riaun paperitehtaan johtaja **Ulf Raji**.

Ennen Kuusankosken käyntiä tehtaiden johto keskusteli samoista asioista myös Nordland Paperin hienopaperitehtaalla.

Rajin mukaan on tärkeää, että asiakkaat saavat alusta läh-

tien käsityksen Riaupaperin tuotteiden korkeasta laadusta. Sillä on merkitystä myös yhteistyön onnistumiselle UPM-Kymmene Fine Paper- ja April Fine Paper -yhtiöissä.

Riaupaperin ensimmäinen paperikone käynnistyy parin kuukauden kuluttua ja Suzhous- sa lähellä Shanghai rakenteilla

oleva kone ensi vuoden heinäkuussa. Riaupaperin kakkoskone aloittanee paperinvalmistuksen vuoden 1998 loppupuolella.

Suzhoun tehtaan toimitusjohtaja **Per Haugen** kertoo, että metsäpaloista aiheutunut savusumu on vaikeuttanut viime aikoina työskentelyä Riaun tehtaalla Sumatralla. Hän muistuttaa, että APRIL-yhtiö ei puunhankintansa yhteydessä käytä kulo-

Projektijohtaja A. J. Devanesan Riaun tehtaalta.

tusta. Metsäpalojen syyksi hän näkee useassa tapauksessa laittoman kaskiviljelyn.

“Viranomaisten hyväksymässä metsänhoitopolitiikassamme todetaan, että emme polta metsää ennen sen uudistamista. Me käytämme nyt puunjalostuksen tarpeisiin puun, joka aikaisemmin on jouduttu polttamaan”, painottaa Haugen ja muistuttaa, että palojen vuoksi useilta yhtiöiltä on poistettu oikeudet metsien käyttöön.

Ulf Raji vakuuttaa, että koska APRIL-yhtiön sellu- ja paperiteollisuudessa käytetään uusinta tekniikkaa, ovat laitokset myös ympäristönsuojelun kannalta vähintään länsimaisella tasolla ja tehtaiden päästöt alittavat viranomaisten asettamat rajat.

Suzhoun tehtaan toimitusjohtaja Per Haugen (vas.) ja Riaun paperitehtaan johtaja Ulf Raji.

Tulos viime vuoden tasolla

Konsernin voitto ennen satunnaiseriä oli 4 676 (2 948) Mmk. Tulokseen sisältyy käyttöomaisuuden myyntivoittoa 2 201 (411) Mmk. Tulos osaketta kohti oli 13,74 (8,78) mk ja omavaraisuusaste 46,6 (41,1) %.

UPM-Kymmenen tulos ilman käyttöomaisuuden myyntivoittoa oli tammi - syyskuussa suunnitteen samalla tasolla kuin viime vuonna vastaavalla ajanjaksolla.

Konsernin liikevoitto oli katsauskaudella 5 959 (1 - 9/1996 4 485) Mmk. Liikevoittoon sisältyy liiketoiminnan muissa tuotois-

sa nettona käyttöomaisuuden myyntivoittoa 2 201 (411) Mmk. Lukuun sisältyy 752 Mmk:n tappio Chapelle Darblayn LWC-paperitehtaan myynnistä. Liikevoittoa heikensi erityisesti aikakauslehti- ja sanomalehtipaperien hintojen aleneminen.

Voitto ennen satunnaiseriä oli 4 676 (2 948) Mmk. Nettorahoituskulut ennen kurssieroja ja osakkuusyritysten tuloksia, 1 109 (1 315) Mmk, vähenivät 206 Mmk. Rahoituskuluihin sisältyy osuus osakkuusyritysten voitoista 49 (tappioista 125) Mmk ja

kurssitappioita 223 (-97) Mmk.

TUOTANTO JA LIIKEVAIHTO

Konsernin paperin tuotanto oli 5 308 (4 541) miljoonaa tonnia. Tuotanto kasvoi 17 %, ja kapasiteetin käyttöaste nousi 95 (83) %:iin. Sahatavaran tuotanto kasvoi 10 % ja vanerin 17 %.

Liikevaihto oli 37 736 (38 287) Mmk.

Henkilöstöä oli keskimäärin 39 844 (45 100). Katsauskauden lopussa henkilöstöä oli 33 013 (43 933). Henkilöstön vähenemisestä Rauman osuus oli 10 175.

LÄHIAJAN NÄKYMÄT

Paino- ja kirjoituspaperien kysynnän arvioidaan jatkuvan hyvänä myös loppuvuonna. Vahva kysyntä ja sellun hinnan nousu ovat luoneet edellytyksiä paperin myyntihintojen vähittäiseen korottamiseen.

Useimpien UPM-Kymmenen valmistamien pakkausmateriaalien ja erikoistuotteiden kysynnän arvioidaan jatkuvan vahvana.

Sahatavaran kulutus on lisääntynyt, mutta varastojen kasvu vähentää asiakkaiden ostotarvetta. Sahatavaran hinta on laskenut. Vanerin kysynnän arvioidaan jatkuvan hyvänä.

UPM-Kymmenen vuoden 1997 tuloksen ennen myyntivoittoa arvioidaan muodostuvan paremmaksi kuin viime vuonna.

AIKAKAUSLEHTIPAPERI

Aikakauslehtipaperit-toimialan kannattavuus oli heikompi kuin vuosi sitten. Kannattavuuden heikkeneminen johtui myyntihintojen laskusta.

Toiselle vuosineljännekselle suunnitellut LWC-paperin hinnankorotukset Euroopan markkinoilla ovat toteutuneet lokakuuhun mennessä. USA:n markkinoilla hintoja korotettiin heinäkuun alussa. SC-paperin hinta seuraa viiveellä LWC:n hintakehitystä.

UPM-Kymmenen aikakauslehtipaperien tuotanto kasvoi 19 %. Kapasiteetin käyttöaste oli 95 %.

Rauman uusi LWC-paperikone käynnistetään alkuvuodesta 1998 samanaikaisesti kuin Chapelle Darblayn LWC-paperin tuotanto loppuu.

SANOMALEHTIPAPERIT

Myyntihintojen laskun takia Sanomalehtipaperit-toimialan tulos heikkeni viime vuodesta. Heinäsyyskuussa kannattavuus oli parempi kuin alkuvuonna, mikä johtui toimitusmäärien kasvusta.

Sanomalehtipaperin hinta oli Euroopassa vuoden yhdeksän ensimmäisen kuukauden aikana keskimäärin 15 prosenttia alempi kuin vastaavana ajanjaksona vuotena aikaisemmin. Pohjois-Amerikan markkinoilla hinnat ovat nousseet Euroopan hintatasoa korkeammalle.

KYMIN TAMMI - SYYSKUU 1997

Kymin paperi- sekä sellutehdas ovat käyneet kuluvan vuoden yhdeksän ensimmäisen kuukauden ajan lähes täydellä kapasiteetilla. Ainoastaan päällystetyn hienopaperin tuotannossa oli seisokkeja kesälomakaudella. Korkean käyntiasteen ja parantuneen tuotantotehokkuuden ansiosta tehtaiden tuotantomäärät kasvoivat yli neljänneksellä edellisvuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Voimakkainta tuotannon kasvua oli konttoripapereiden (A4 ja A3 arkit) tuoteryhmässä.

Hienopapereiden myyntihinnat ovat edellisvuoden keskihintojen tasolla. Myyntihinnat ovat kesän jälkeen kääntyneet nousuun ja uusien hintojen korotuksia ollaan parhaillaan toteuttamassa. Alkuvuoden taloudellinen tulos on selvästi edellisvuoden vastaavaa parempi, mutta edelleen epätydyttävä. Kannattavuus on kuitenkin loppuvuotta kohti paranemassa. Kymin palveluksessa oli syyskuun lopussa 1 796 henkilöä.

	Liikevaihto, Mmk				Liikevoitto, Mmk			
	1-9/1997	1-9/1996	Muutos	1-12/1996	1-9/1997	1-9/1996	Muutos	1-12/1996
Aikakauslehtipaperit	8 241	7 994	3,1 %	11 172	652	1 727	-1 075	2 072
Sanomalehtipaperit	4 196	4 399	-4,6 %	5 780	349	941	-592	1 044
Hienopaperit	5 343	4 703	13,6 %	6 220	299	52	247	85
Pakkausmateriaalit ¹⁾	3 675	3 505	4,9 %	4 664	218	317	-99	382
Sahateollisuus	3 324	2 724	22,0 %	3 725	235	-57	292	-48
Vaneriteollisuus	2 499	2 342	6,7 %	3 144	160	110	50	139
Erikoistuote-yhtiöt	3 392	2 694	25,9 %	3 574	290	287	3	339
Sellu ²⁾	3 115	3 105	0,3 %	4 106	194	-107	301	-176
Muu ^{3) 4)}	9 455	7 870	20,1 %	10 525	3 244	593	2 651	867
Konsernin sisäinen	-9 677	-8 703	11,2 %	-11 759				
Jatkuvat liiketoiminnot	33 563	30 633	9,6 %	41 151	5 641	3 863	1 778	4 704
Poistuneet liiketoiminnot ⁵⁾	4 173	7 654	-45,5 %	10 606	318	622	-304	887
Yhteensä	37 736	38 287	-1,4 %	51 757	5 959	4 485	1 474	5 591

¹⁾ Simpele vertailutietoineen on raportoitu poistuneissa liiketoiminnoissa.

²⁾ Sisältää osuuden osakkuusyhtiöiden tuloksista:

113   -79   192   -72

³⁾ Liikevoitto sisältää nettona käyttöomaisuuden myyntivoittoa:

2 128   378   1 750   620

⁴⁾ Sisältää konsernin sisäisten valuuttasuojauksen tulosta (vastaava tappio sisältyy toimialojen liikevoittoon):

635   -   635   -

⁵⁾ Sisältää Rauma-konsernin ja Simpeleen.

UPM-Kymmenen sanomalehtipaperin tuotanto kasvoi 13 %. Kapasiteetin käyttöaste oli 96 %.

HIENOPAPERIT

Hienopaperit-toimialan tulos parani, mikä johtui toimitusten kasvusta sekä sellun hinnan alenemisestä. Katsauskauden aikana sellun hinta kääntyi kuitenkin nousuun, minkä vuoksi heinä – syyskuussa kannattavuus oli heikompi kuin alkuvuonna.

Euroopan markkinoilla päällystetyn hienopaperin kysyntä kasvoi 10 % ja päällystämättömän 6 %. Kysyntä jatkui poikkeuksellisen vahvana myös kolmannella vuosineljänneksellä, jolloin markkinat kausiluonteisesti yleensä hiljenevät. Päällystetyn paperin menekkiä lisäsi hyvä kysyntä Euroopan ulkopuolisilla markkinoilla.

Hienopaperien keskihinta oli katsauskaudella suunnilleen sama kuin vuotta aikaisemmin. Syksyllä hintoja korotettiin useimmilla markkinoilla 5 – 8 %.

UPM-Kymmenen hienopape-

rin vertailukelpoinen tuotanto kasvoi 26 %. Kapasiteetin käyttöaste oli keskimäärin 95 %, päällystetyissä lajeissa 87 %.

UPM PACK

Pakkausmateriaalit-toimialan kannattavuus heikkeni. Tämä johtui säkkipaperin ja säkkien hintojen laskusta sekä muoviraaka-aineen kallistumisesta.

UPM Packin pakkauspaperien tuotantokapasiteetin käyttöaste oli 99 %.

SAHATEOLLISUUS

Toimialan kannattavuus parani selvästi, mikä johtui sahatavaran myyntihintojen noususta ja kasva-neista toimitusmääristä.

Sahatavaran kulutuksen kasvu Euroopassa jatkui. Katsauskauden loppupuolella sahatavaran voimakas kysyntä vientimarkkinoilla kuitenkin laantui.

Sahatavaran vuoden kestänyt hinnannousu pysähtyi kesällä. Hintataso on sen jälkeen jonkin verran laskenut.

VANERITEOLLISUUS

Schauman Woodin kannattavuus parani, mikä johtui toimitusmäärien kasvusta. Heinä – syyskuussa kannattavuus heikkeni kausiluonteisesti.

Vanerin kysyntä on ollut hyvä. Kulutuksen kasvun lisäksi eurooppalaisen vanerin menekkiä on lisännyt dollarin vahvistuminen, joka on vähentänyt aasialaisen ja amerikkalaisen vanerin kilpailukykyä.

ERIKOISTUOTEYHTIÖT

Erikoistuote-yhtiöiden yhteenlaskettu tulos katsauskaudelta oli suunnilleen sama kuin vuotta aikaisemmin.

Tarrapaperien kysynnän kasvu on jatkunut ja hinnat ovat olleet vakaat. Kirjekuoripaperien kysyntä on ollut hyvä. Valkoisten lajien kysyntä kuitenkin heikkeni kolmannella neljänneksellä. Hintoja on pystytty jonkin verran nostamaan.

Tarralaminaatin kysyntä kasvoi Euroopassa ennakoitua ripeämmin. Raflatacin myynti kas-

voi määrältään yli 20 % ja kannattavuus parani.

Kuivapaperimarkkinoilla kasvu jatkui. Paperistotuotteiden menekki pysyi vakaana.

RESURSSIT

Pitkäkuituisen markkinasellun hinta Euroopassa oli alimmillaan huhtikuussa noin 520 US-dollaria. Syyskuun loppuun mennessä hinta oli kohonnut noin 590 dollariin. Hinnannousu on jatkunut lokakuussa. Katsauskauden keskihinta oli vajaa 5 % alempi kuin vuotta aikaisemmin. Sellun tuotannon kannattavuus parani viime vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna, mikä johtui kolmannella vuosineljänneksellä tapahtuneesta hinnannoususta ja dollarin vahvistumisesta.

Puukauppa Suomessa on ollut vilkasta sen jälkeen, kun maaliskuussa saavutettiin puun myyjien kanssa yhteinen näkemys tulevas-ta hintakehityksestä.

Sähkön hankinta kasvoi lievästi viime vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna.

Paperinvalmistuksen raaka-aineena puun ohella käytettävät kasvikuidut jaetaan neljään ryhmään sen mukaan, mistä kohdasta kasvia kuitu saadaan. Hyödyksi käytetään siemenkarvakuituja, niinikuituja, heinäkasvikuituja ja lehikkuituja.

Ainoa paperinvalmistuksessa käytettävä kasvin siemenkarva on peräisin puuvillasta. Puuvillakuidut ovat ohutseinäisiä, läpinäkyviä ja sileitä. Niistä voidaan tehdä pehmeää ja imukykyistä paperia. Puuvillasella kelpaa puhtautensa vuoksi raaka-aineeksi tutkimustöissä tarvittaviin suodatus- ym. papereihin.

Suurin osa puuvillasta menee kuitenkin tekstiiliteollisuuden käyttöön ja tulee vasta lumppuna ja teollisuusjätteenä paperitehtaille.

Kapokkipuun hedelmien pitkiä, keveitä ja silkinkiiltoisia siemenkarvoja, kapokkia, käytetään mm. patjojen täyteenä. Niitäkin voitaisiin hyödyntää myös paperinteossa.

PITKIÄ PELLAVIA...

Yleisin paperiteollisuuden käyttämästä niinikuitukasveista on pellava. Sen ja hampun, ramien, kenafin, juutin, kiinanruohon, mulperipuun sekä gambi- ja mitsumatakasvien kuitu saadaan nilakerroksessa sijaitsevasta johtosolukosta.

Kuitu irrotetaan yleisimmin liottamalla kasvia vedessä. Tämän jälkeen kasvinvarret kuivataan ja kuitu erotetaan lihtaamalla.

Pellavan paksuseinäiset kuidut ovat liittyneet toisiinsa pitkiä säikeiksi. Kuitujen pituus ja katkenneiden kuitujen päiden haiventuminen tekee pellavasta erittäin hyvän paperin kuituaineen. Kaunista ja lujaa pellavapaperia käytetään mm. jatkuvaan käsittelyyn joutuvissa seteli- ja asiakirjapapereissa.

Niinikuituja voi olla myös karttapapereissa, rahoissa, lentopostipaperissa, raamatuissa, joskus myös savukepapereissa, teepusseissa ja linsien puhdistukseen käytettävissä papereissa.

Niinikuitu tulee pääasiallisesti vasta lumppumuodossa paperitehtaisiin. Ainoastaan tekstiilitehtaiden jätteitä ja pellavan lyhytkuituista osaa, rohdinta, saadaan suoraan paperinvalmistukseen.

EI VAIN LEIVÄKSI...

Niinikuitukasveilla on yksi merkittävä etu heinäkasveihin verrattuna. Ne eivät sisällä siliikaatteja, jotka

hankaloittavat heinien teollista käyttöä.

Oljet olivat tärkeimpiä kuidunlähteitä ennen kuin opittiin paperin valmistaminen puukuiduista. Merkittävimmät käytön esteet nykyisellään ovat kalliit korjaus-, käsittely- ja varastointikustannukset. Myös suuri siliikaattipitoisuus, esimerkiksi vehnässä 4-7 ja riisissä jopa 11 prosenttia, haittaa käyttöä.

Olkikuituja saadaan veh-

Paperin kuidut

TEKSTI: REIJO VIRTA, KUVAT: SUOMEN KUVAPALVELU OY

nän, rukiin, kauran, ohran, riisin ja maissin korsista.

Viljelykasveista erityisesti vehnä ja ruis soveltuvat sellunvalmistukseen, mutta myös kaurasta ja ohraasta voidaan kuitu ottaa talteen.

Heinäkuidut ovat yleensä kapeita, paksuseinäisiä, typpä- tai suippokärkisiä, jouskossa on kui-

ssa prosessissa.

Suomessa tutkitaan järviruokoa muistuttavan ruokohelven teollista hyväksikäyttöä.

Ruokohelven kuidut ovat samanlaisia kuin koivukuidut. Koeviljelmillä se on tuottanut jopa 13 – 15 tonnia kuiva-ainetta hehtaarilla eli 2 – 3 kertaa enemmän kuin hehtaari koivua kasvaa vuodessa. Ruokohelven hehtaarisadosta

t - puuta heinää

saadaan noin neljä tonnia sellua, kun koivun tuotto on vajaa tonni hehtaarilta vuodessa.

Eräiden laskelmien mukaan 30 000 – 40 000 hehtaarin peltokuitusato riittäisi sellutehtaan raaka-aineeksi. Tällöin ruokohelpi saataisiin 20 – 30 kilometrin etäisyydeltä tehtaalta.

Ruokohelven käyttöönoton yksi este on sen silikaattipitoisuus. Sulfaattimenetelmässä ei pystytä estämään silikaatin liukenemista keittokemikaaleihin, jolloin kemikaalien kierrätys estyy. Ongelma voidaan ratkaista käyttämällä muurahais-

happoon ja vetyperoksidiin perustuvaa Milox-menetelmää. Laadullisia esteitä koivusel- lun osittaiselle korvaamiselle ruokohelpi- massalla ei ole.

Peltosellun käyttöönottoa kehittää mm. oululainen Chempolis Oy. Yrityksen rahoit- taja ja yhteistyökumppaneita ovat Tekes, Keskuslaboratorio, Kemira Fibres, Oulun Yliopisto ja Vapo. Kymen- laakson maaseutukeskuksen ruokohelpitutkimuk- siin ovat osallistuneet sekä Kymin tutkimus- keskuksen että Kuusan- niemen sellutehtaan edus- tajat.

Tunnetuin kaisloista on pa- pyrus, jota ei itse asiassa muo- kattu siten kuin paperi eli liittämällä erotetut kuidut toisiinsa. Pa- pyruksen varret nimittäin leikeltiin noin sentin paksuisiksi suikaleiksi ja ladottiin rinnakkain. Liimalla sivelyn jäl- keen päälle asetettiin ristikkäin toinen ker- ros ja puristettiin arkiksi.

Erityisesti Aasian eteläosassa ja sen saa- riston kosteikkoseuduilla bambu on tärkeä paperin raaka-aine. Sellunvalmistukseen voi- daan käyttää joko koko puu tai karsittu run- ko. Ongel- mana on bam- b u n kor-

kea silikaattipitoisuus. Bambua käytetään paperinvalmistukseen eri- tyisesti Intiassa ja Kiinassa.

tenkin myös leveitä ja ohutseinäisiä kuituja. Kuitujen pituus ja leveys vaihtelevat voimakkaasti eri heinälajeilla – pape- rintekoon käytettävät kuidut ovat 1 – 3 milli- metrin pituisia. Esimerkiksi vehnässä on kuitu- tuja noin 70 prosenttia koko kasvin painosta, bambussa hieman vähemmän.

SUOMIKIN TARTTUU OLJENKORTEEN

Monien isojen jokien suistoissa kasvanutta kaislaa on käytetty vuosisatoja paperinval- mistukseen. On täysin mahdollista, että kais- la muuttuu tulevaisuudessa paperiksi teolli-

Jatkuu sivulla 8

Suome - ja he

Sokeritehtaiden jäte, bagassi, käytetään monasti paperinvalmistukseen. Bagassisellun valmistuksen johtavia maita ovat Kiina, Peru, Meksiko, Indonesia, Taiwan, Argentiina ja Venezuela. Kuidut sopivat kaikentyyppisen paperin valmistukseen.

KESTÄVIMMÄT KUIDUT LEHDISTÄ

Espartoheinän lehtikuituja on käytetty paperinvalmistukseen erityisesti Englannissa viime vuosisadan puolivälistä saakka. Ainoat tätä sellua valmistavat tehtaat toimivat Algeriassa ja Tunisiassa. Espartoheinällä on hyvä bulkisuus, opasiteetti, dimensiostabiiletti ja imukyky.

Sabai-heinästä saatiin vielä 1950-luvulla viidennes Intiassa käytetystä kuidusta, nyt sen käyttö on vähentynyt korjuun vaikeuden vuoksi. Myös Kiinassa käytettävän sabain kuidut ovat pitkiä ja soveltuvat korkealuokkaisten paino- ja kirjoituspapereiden raaka-aineeksi.

Manillakuitu on peräisin Filippiineillä luonnonvaraisena kasvavan yksisirkkaisen banaanikasvin putkilöjanteistä. Sen kuidunpituus on keskimäärin 6 millimetriä. Sisalkuitua, pituudeltaan noin 3 millimetriä, puolestaan saadaan Keski-Amerikassa ja Itä-Afrikassa kasvavasta agave-sukuisesta kasvista. Myös ananaksen lehdistä saadaan kuituja ja öljypalmun kuitujen käyttömahdollisuuksia tutkitaan.

Heinäkasvi- ja lehtikuiduista vain manillakuitu on pitkä ja sopivaa kestävä paperin raaka-aineeksi. Manillakuidusta ja sisalhampusta kuitenkin valmistetaan yleensä ensin köyttä ja vasta sen jälkeen vuorossa on paperinvalmistus. Puukuitujen tapaan manilla- ja sisalkuitujen seinämät sisältävät runsaasti ligniiniä.

Paperinvalmistukseen voidaan

käyttää myös muita kuin kasvikuituja.

Tällaisia ovat eläinkunnasta peräisin olevat villa- ja silkikuidut, mineraalikuidut, epäorgaaniset lasin tapaiset keinotekoiset kuidut sekä orgaaniset keinokuidut viskoosi, polyamidi, polyesteri, akryyli ym.

Viimeksimainittuja kuituja voidaan käyttää paperissa tai paperintyyppisissä tuotteissa joko sellaisenaan tai sekoitettuna puukuituihin.

Sellun valmistus muusta kuin puukuidusta on viimeisten kymmenen vuoden aikana lisääntynyt noin 7 prosentin vuosivauhdilla. Se on paljon enemmän kuin kierrätyskuidun 4 prosentin lisäys ja puukuidun 2 prosentin kasvu. Eräiden tutkijoiden mukaan onkin mahdollista, että heinä- ym. kuitujen käyttäminen paperinvalmistuksessa nousee jo lähitulevaisuudessa kuumemmaksi keskustelunaiheeksi kuin esimerkiksi kierrätyskuitu. Metsäteollisuudella on silloin syytä olla hyvät perustelut omille argumeinteilleen.

Puuvilla

Paperinteossa tarvittavan kuidun valmistuksessa on tällä hetkellä kaksi kehityskaarta: tuotanto lisääntyy voimakaimmin Kaukoidässä ja muusta kuin puusta valmistetun kuidun määrä kasvaa yllättävän kovaa vauhtia.

Maailman elintarvikejärjestön FAO:n mukaan sellukapasiteetti paisuu Kaukoidässä yli 10 prosentin vuosivauhdilla ja Pohjoismaissa vain 2,5 prosentin tahtia.

Heinä- ym. sellujen tuotantokyky kasvaa noin 24 miljoonaan tonniin vuosituhannen loppuun mennessä eli noin kolmen prosentin vuosivauhdilla. Termohierteen vuosittaiseksi kasvuksi ennustetaan noin kahta prosenttia ja puusellun vain 1,3 prosenttia.

Nykyisellään sellua valmistetaan muusta kuin puusta yhteensä noin 12,5 miljoonaa tonnia – tehtaita on toiminnassa noin 330.

Lähes puolet muuta kuin puuta jalostavasta kuituteollisuudesta toimii Kiinassa. Latinalaisessa Amerikassa on 14 prosenttia kapasiteetista ja USA:n, Itä-Euroopan ja Afrikan osuudet ovat 2 – 3 prosenttia. Länsi-Euroopassa näitä erikoiskuituja tehdään noin 6 prosenttia maailman tuotannosta.

Mahdollisuudet muiden kuin puukuitujen käyttöön ovat huikeat. Esimerkiksi olkia syntyy maailmassa vuosittain noin 500 miljoonaa tonnia.

Nykyään niitä käytetään rakennusmateriaaliksi, eläinten kuivikkeeksi, poltetaan ilman lämmön talteenottoa tai kynnetään maahan ja vain 20 prosenttia kulkeutuu paperin raaka-aineeksi.

n puulle uhka idästä heinänkorsista?

Suhteellisen moderneja agrokultivareita on Euroopassa vain neljä.

Duna-tehdas Unkarissa valmistaa vuodessa 30 000 tonnia olkisellua paino- ja kirjoituspaperien raaka-aineeksi. Italiassa "heinäsellua" tehdään valtiollisen Polygrafico-ryhmän tehtaissa. Espanjassa olkisellun valmistusta on kehittänyt Saica-yhtiö.

Kanadassa hallitus tukee hanketta, jossa tutkitaan oljen käyttämistä "minisellutehtaisa". Syy päätökseen on se, että oljen poltto on kielletty ja kyntäminen maahan puolestaan vaatii liikaa työväkeä ja energiaa. USA:n Albertassa puolestaan maanviljelijöiden oljenpolttosavujen väitettiin aiheuttaneen auto- ja lento-onnettomuuksia. Tästä syystä hallitus toivoi selluteollisuuden siirtyvän oljen käyttöön.

Hankkeita heinäkasvien hyödyntämiseksi on vireillä myös Englannissa, Suomessa ja Ruotsissa.

Ruotsalainen paperi- ja selluteollisuus-konsultti, tohtori Ingemar Croon uskoo, että valkaistuilla heinä-ym. kuiduilla voidaan korvata noin 50 prosenttia puukuiduista painopapereiden valmistuksessa ja että ne sopivat myös pehmapapereiden ja kartongin valmistukseen.

Croonin mukaan muiden kuin puukuitujen käyttö syrjäyttää piakkoin kierrätyskuidun alan kuumana puheenaiheena.

ONGELMANA SILIKAATIT

Muusta kuin puusta peräisin oleva kuitu kiinnostaa jalostajia, koska raaka-ainetta on runsaasti. Tällaista sellua voidaan valmistaa pienissä erissä käyttäen vaatimatonta teknologiaa ja vähäistä pääomapanosta.

Olkien ja esimerkiksi bambun korkeat silikaattipitoisuudet ovat "puuttomien kuitujen" heikkouksia. Silikaattipitoisuus vaikeuttaa keittokemikaalien talteenottoa ja johtaa päästöongelmiin.

Osa kuiduista on myös niin lyhyitä, että niitä voidaan käyttää vain tietyissä paperilajeissa. Viljakasvikuitujen kerääminen laajalta alueelta jalostukseen saattaa myös osoittautua kannattamattomaksi.

"Puuttomien" kuitujen kuidutus- ja paperinvalmistustekniikat on pääosin jo ratkaistu.

Muu kuin puukuitu vaatii kuitenkin yleensä paperikoneissa mm. lähes kolmanneksen pitemmän viiraosan. Lisäksi tarvitaan run-

saasti foileja ja ylimääräisiä imulaatikkoja. Yleensäkin veden varastoituminen mm. heinäkasvien kuituseinämiin vaikeuttaa paperinvalmistusta.

FAO:n ennusteen mukaan paperinvalmistuskyky kasvaa maailmassa vuosien 1994 ja 1999 välillä 30 miljoonaa tonnia vuosittain, joten yhteensä paperia tuotetaan maailmassa vuosittain vaihteessa noin 320 miljoonaa tonnia.

Männystä on moneksi

TEKSTI: PIA LINDROOS

Meitä ympäröivät metsät ja metsiemme jalosteet. Ei liene mikään uutinen, että tälläkin hetkellä pitelet käsissäsi sekä mäntyä että koivua. Paperia ja huonekaluja lukuunottamatta ei aina kuitenkaan ole helppo tunnistaa niitä tuotteita, joissa mänty on ollut raaka-aineen antajana.

Minkä seuraavien tuotteiden valmistuksessa ei mielestäsi ole käytetty mäntyä: korjauskitti, liima, liuotin, painoväri, saippua, tiepäällyste, voiteluöljy, Xylitol-purukumi ja öljy-maali. Jos et tiedä, arvaa, ennen kuin luet jutun, sillä luettuasi tiedät jo vastauksen.

Männyllä on jalostusteollisuudelle muutakin arvokasta annettavaa kuin pitkät kuitunsa. Kuusanniemessä, Kuusankoskella val-

mistetaan sellunkeiton sivutuotteena mäntyöljyä, joka sisältää mm. puun hartsi- ja rasvahappoja. Mäntyöljy toimitetaan jatkojalostukseen, jossa sen eri jakeet saadaan tislamalla erotettua toisistaan.

Myös koivuöljyä olisi periaatteessa mahdollista ottaa talteen, mutta heikompilaatuisena se kelpaa vain energiantuotantoon.

Kuusanniemessä mäntyöljyn valmistusprosessi on yksinkertai-

nen. Sellusta keiton loppuvaiheessa erotettu jätelieemi eli mustaliipeä sisältää saippuoiksi muuttuneita hartseja ja rasvoja. Muita kevyempinä ainesosina ne muodostavat lipeän pinnalle tummanruskean suopakerroksen, joka kuoritaan talteen.

Raakasuopa pumpataan reaktiosäiliöön yhdessä rikkihapon kanssa ja seos kuumennetaan höyryllä lähes sadan asteen lämpötilaan. Keiton aikana happo

KUVA: LENTOKUVA H. VALLAS

Arizona Chemicalin Valkeakosken tuotantolaitokset (etualalla).

Mäntyöljyn tislusprosessia valvomossa seuraavat (edestä) tislajaat Eero Sorsa ja Alpo Jokinen sekä asiakaspalvelupäällikkö Sakari Pajakkala.

palstoittaa suovan siten, että toisistaan erottuvat jalostukseen menevä mäntyöljy, sellun valmistukseen palautettavat kuidut ja suolat, polttolaitokseen johdettavat rikkipitoiset kaasut sekä ligniini ja muut orgaaniset ainesosat, jotka mustalipeän mukana johdetaan soodakattilalle energiantuotantoon.

Erotussäiliössä raakamäntyöljy nousee emävedeksi kutsutun seoksen pinnalle, mistä se otetaan talteen. Viime vaiheessa öljystä vielä poistetaan vettä haihduttamalla.

“Koko mäntyöljytuotantoa ei myydä ulos, sillä sellutehtaan kuitulinja haluaa öljystä osansa. Koi-vusellussa on pihkautetta, jolla on ikävä tapa tarttua paperiko-

neen teloihin. Kun mäntyöljyä ajetaan koivukeittimelle 2–3 kiloa sellutonna kohti, koivusellun uutepitoisuus laskee. Valtaosa valmistetusta raakamäntyöljystä lastataan kuitenkin säiliöautoon ja toimitetaan jatkojalostukseen Valkeakosken tai Oulun tislamoihin”, kertoo Kuusanniemen sellutehtaan ylimestari **Raine Rantanen**.

MÄNTYÖLJYÄ KUUSAN-KOSKELTA VALKEAKOSKELLE

Valkeakoskella, Arizona Chemicalin Valken tehtaalla, Kuusankoskelta tuleva tankkiauto tyhjentää mäntyöljyn pihalla seisovaan säiliöön.

Arizona CHEMICAL

VALKEN TEHDAS

Valken tehdas perustettiin Valkeakoskelle vuonna 1941 tekemään ikkuna- ja vesilasia sekä luuliimoja. Sitten näiden tuotteiden valmistus on lopetettu. Tehdas aloitti mäntyöljyn tislauksen 1950-luvun lopulla ja hartsiliimatutannon pian sen jälkeen.

Vuonna 1994 Yhtyneiden Paperitehtaiden omistama Valken tislamo fuusioitiin kotimaisen kilpailijansa, Veitsiluodon omistaman Oulun tislamon kanssa. Ensosta tuli Veitsiluotofusion jälkeen hetkeksi Forchem Oy:n pääomistaja, kunnes tehtaot syksyllä 1996 myytiin Arizona Chemical-nimiselle kemian alan yritykselle, joka puolestaan on osa maailman suurinta metsäteollisuuskonsernia, International Paperia.

Valkeakosken ja Oulun tislamojen lisäksi Arizona Chemical omistaa tislamot myös Ruotsissa ja Norjassa. Näin ollen sen hallussa ovat kaikki pohjoismaiset mäntyöljytislamot ja samalla 70–80 prosenttia Euroopan tuotantokapasiteetista. Yhdysvalloissa sijaitsevat tuotantolaitokset mukaan lukien Arizonalla on lähes 40 prosentin osuus maailman mäntyöljytislaajien tuotannosta. Arizona Chemicalin liikevaihto on noin 2,5 miljardia markkaa ja se työllistää 1 400 henkilöä Euroopan ja Amerikan mantereilla. Suomen tislamojen liikevaihto on viitisen sataa miljoonaa ja henkilöstön määrä noin 220.

“Olemme olleet suhteellisen tyytyväisiä Kuusanniemen sellutehtaalta hankitun raakamäntyöljyn laatuun, määrä vain saisi olla nykyistä suurempi. Valmistusprosessi näyttäisi siellä olevan hyvin hallinnassa. Mäntyöljyssä on ollut rasva- ja hartsihappoja keskitasoa

enemmän ja neutraaliainesta vähemmän”, kiittelee Arizona Chemicalin Valken tehtaan asiakaspalvelupäällikkö **Sakari Pajakkala**.

Valkeakoskella toimivan mäntyöljytislaamon kapasiteetti on

Jatkuu sivulla 12

40 000 tonnia vuodessa. Tislaamon yhteydessä toimivat myös hartsiliima- ja painovärihartsitehdas. Arizona Chemicalin Oulun tuotantolaitoksella mäntyöljyä voidaan tislata 115 000 tonnia vuodessa. Tehtaan omia jalosteita ovat tartutinhartsit, biovoiteluaineina käytettävät mäntyöljyestereit, hartsiliima, hartsisaippua sekä tärpättitisleet.

MÄNTYÖLJY TISLAUKSEEN

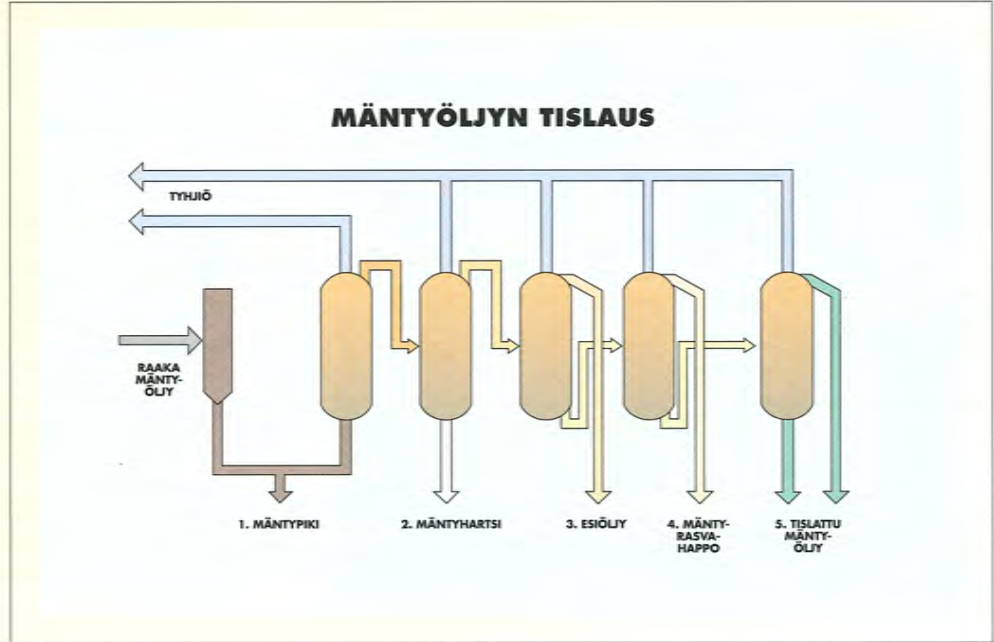
Arizona Chemicalin Valken tehtaalla raakamäntyöljy tislataan vaiheittain 230 – 290 asteen lämpötiloissa. Itseasiassa harts- ja rasvahappojen kiehumiseen tarvittaisiin yli 300 asteen lämpötila, mutta 3 – 30 millibaarin alipaine (vrt. ilmakehän paine 1 000 mbar) kolonneissa pudottaa kiehumispistettä.

1. Ensimmäisessä vaiheessa raakamäntyöljystä poistuu piki eli

Mäntyöljyä löytyy mm. saippuoista...

noin 30 prosenttia seoksen tilavuudesta. Mäntyöljyistä yli 90 prosenttia menee energiantuotantoon. Polttoarvoltaan hyvää pikeä käytetään korvaamaan raskasta polttoöljyä. Sen etuna on alhai-

nen, noin 0,3 prosentin rikkipitoisuus, kun vähärikkisessä raskaassa polttoöljyssä rikkiä voi enimmillään olla prosentin verran. Haittapuolena poltossa on mäntyöljyjen tuhkapitoisuus, jonka aiheuttaa sulfaatteikeitosta peräisin oleva natriumsulfaatti eli glauber-suola. Se on toki vaaraton aine, mutta näyttää ikävältä, jos sitä kattilahäiriöiden yhteydessä pääsee pölyttämään ympäristöön.

Mäntyöljypikeä myydään jonkin verran mustan painoväriin valmistukseen. Viime vuosina sitä on hyödynnetty myös tien päällystyksessä. Ns. remix-asfaltoinnissa vanha asfaltti rouhitetaan ja käytetään raaka-aineen säästämiseksi uudelleen. Tällöin mäntyöljypikeä sekoitetaan rouhitun bitumin joukkoon sen pehmittämiseksi.

2. Seuraavassa kolonnissa erotetaan tislaamon päätuotteista toinen eli mäntyhartsi, jota saadaan mäntyöljystä talteen 20 – 25 prosenttia. Hartsin laatu eli sen hart-

sipitoisuus vaihtelee jonkin verran tislaamon suorituskyvyn mukaan. Hartsista yli 95 prosenttia menee omaan jatkojalostukseen, johon tutustutaan tarkemmin seuraavassa kappaleessa.

3. Kolmantena jakeena erilleen otetaan mäntyesiöljy, joka koostuu pääosin neutraaliainekista, mutta sisältää myös jonkin verran rasvahappoja. Mäntyesiöljy, jonka saanto on 6 – 8 prosenttia, menee yleensä polttoon. Lähes rikittömänä ja tuhkatomana nesteenä se on vielä pikeäkin parempi polttoaine. Mäntyesiöljyä voidaan myös käyttää liuottimena mustissa painoväreissä sekä apukemikaalina malmin vaahdotusprosessissa.

4. Mäntyrasvahappo on arvotisle, jonka saanto on 20 – 25 prosenttia. Valken mäntyrasvahapolla on laatustandardi, joka edellyttää 95 prosentin mäntyrasvahappopitoisuutta ja sallii epäpuhtautena enintään 2,5 prosentin hartsihap-

popitoisuuden. Rasvahappotuotannosta pääosa menee myyntiin ja jatkojalostukseen, johon palataan myöhemmin

5. Lopuksi saadaan vielä noin 15 prosenttia tislattua mäntyöljyä, joka on sekä harts- että rasvahappoja sisältävä sekatisle. Tislattu mäntyöljy soveltuu mm. voitelu- ja leikkuuöljyjen, alkydimaalien sekä pesuaineiden (mäntyneste-saippua!) valmistukseen.

MÄNTYHARTSISTA PAPERILIIMAA JA PAINOVÄREJÄ

Valken raakamäntyöljystä tislaimasta mäntyhartsista yli 90 prosenttia jalostetaan omalla tehtaalla.

“Jatkuvatoiminen hartsiliimanvalmistuslaitos tekee tiivistä yhteistyötä tuotteen loppukäyttäjien eli paperitehtaiden kanssa. Mm. Kuusaan saarella sijaitsevat Kymin jenkkiponeet, PK 1 ja 2, ovat Valken pitkäaikaisia hartsilii-

ma-asiakkaita”, kertoo asiakas- palveluinsinööri **Juha Mäkinen**.

Paperitehtaalla hartsiliima lisätään maitomaisena emulsiona koneen märkään päähän. Aluna toimii prosessissa reaktiivisena välittäjäaineena, joka kiinnittää hartsin lujasti kuituun. Massaliimauksella pyritään vähentämään kuidun luontaista vedenimemis- kykyä eli hydrofiilisyyttä ja siten vaikuttamaan esim. paperin painatusominaisuuksiin.

Valken toinen mäntyhartsista jalostama tuoteryhmä ovat painovärihartsit, joita nimensä mukaisesti käytetään sideaineena painovärien tuotannossa. Oulun tehtaalla mäntyhartsista valmistetaan lisäksi tartutinhartseja ja mm. purukumin sideaineeksi soveltuvaa hartsiesteriä.

Luonnonhartseista mäntyhartsin pahin kilpailija on pihkahartsit, jota Kiinassa valmistetaan suuria määriä valuttamalla pihkaa elävään puuhun tehdyistä viilloista. Massaliimamarkkinoilla hartsiliima on menettänyt vanhan valtasemansa synteettisille liimoille. Toisaalta molemmat liimatyyppit näyttävät löytäneen niille parhaiten soveltuvat käyttöalueensa.

KUVA: KIMMO REKIMIES

... ja maaleista.

MÄNTYRASVAHAPOISTA MAALEJA JA LIUOTTIMIA

Yli 95 prosenttia Valken tislaimasta mäntyrasvahaposta menee myyntiin, pääasiassa ulkomaille Saksaan, Englantiin ja Ranskaan.

Mäntyljyistä tislattut rasvahapot toimivat keskeisenä raaka-aineena valmistettaessa alkydimaa- leja, jotka soveltuvat mm. talon ulkoseinien pohja- ja pintamaalaukseen. Mäntyrasvahaposta tehdään myös biologisesti hajoavia Forbiol-rasvahappestereitä, joita ympäristöystävällisinä tuotteina käytetään mm. voiteluaineina moottorisahoissa ja pesuliuottimi- na autonpesuaineissa.

Rasvahapodimeerejä valmis- tettaessa kaksi molekyyliä liite- tään yhteen jatkopolymeerointia varten. Jalostuksen lopputuotte- na voi olla esim. liimoissa käytet- tävää polyamidihartsia. Mänty- rasvahappoa voi lisäksi esiintyä mm. leikkuuöljyissä ja korjauskit- tinä käytetyissä epoksikovettimis- sa.

“Mäntyrasvahapon tärkein kil- pailija markkinoilla on sitä kemi- alliselta koostumukseltaan suu- resti muistuttava soijarasvahappo. Soijaöljyn hinnan vaihtelut vai- kuttavat välittömästi myös män- työljytuotteiden hintoihin. Näin ollen seuraamme hyvin tarkasti maailman soijasadon kehitystä”, naurahtaa Sakari Pajakkala.

Lopuksi vastauksena ingres- sissä esitettyyn kysymykseen: mänty on ollut raaka-aineena kai- kissa luetelluissa tuotteissa – ja lukemattomissa muissa. Katsohan ympärillesi sillä silmällä! Huo- maat metsän tulleen kotiisi ja työ- paikallesi monessa muo-

Hienopaperi- myynnin järjestelyt aloitettu

UPM-Kymmenen nykyisen hie- nopaperimyynnin uudelleen orga- nisointi UPM-Kymmene Fine Pa- per -yhtiöksi tuo muutoksia eri osa-alueilla.

UPM-Kymmene Fine Paper myy ja markkinoi tuotteitaan ny- kyisen paperidivisioonien myynti- verkoston kautta. Myyntiyhtiöiden vastuu myyntioperaatioissa säilyy koko vuoden 1998 ennallaan, samoin yhtiöiden omistus säilyy nykyisellään.

UPM-Kymmenen nykyinen myyntiverkosto markkinoi sopi- muksen mukaan myös Aprilin

tuotteita Euroopassa. Ensi vuoden toisella puoliskolla on odotetta- vissa jo joitakin toimituksia.

Kaakkois-Aasian ja muiden overseas-markkinoiden myynnin järjestelyjä harkitaan parhaillaan. Nordland Paperin ja Kymin tuo- tanto kaakkois-Aasian markki- noilla myydään Aprilin Fine Pa- persin kautta. Muut overseas- markkinat hoidetaan kuten aikai- semmin.

Uudet järjestelyt edellyttävät muutoksia myös nykyisiin myyn- tiyhtiöiden tietohallintojärjestel- miin.

Asukasviihtyvyyttä työsuhdeasunnoissa tutkitaan

UPM-Kymmene Kiinteistö toimintoihin kuuluva Asuntoyksikkö hallinnoi Suo- messa yli 7 000 asuntoa. Kon- sernin palveluksessa olevia asuu kiinteistöissä noin kol- mannes. Voidakseen entistä paremmin vastata vuokra- asuntokannan kehittämiseksi asetettuja tavoitteita Asuntoy- sikkö lähettää 5 100 yksikön hallinnoimaan talouteen asu- kasviihtyvyytystutkimuksen. Postitus isännöitsijöille alkaa tällä viikolla (vko 47).

Tutkimuksen avulla pyri- tään kartoittamaan tarkka työ-

suhdeasuntojen määrä ja nii- den asumisviihtyvyytystaso sekä mahdollinen halukkuus vuok- ra-asunnon omaksilunastami- seen. Kyselyyn vastanneiden kesken arvotaan neljä lahja- korttia kyselyn palautusajan- kohdan eli marraskuun lopun jälkeen.

Tutkimustulokset ovat käy- tettävissä helmikuussa 1998. Tutkimuksen tekee Tutkimus- ja analysointikeskus TAK Oy Lappeenrannasta. Yhteyshe- kilönä toimii toimitusjohtaja **Pasi Nurkka**.

PAPERIPUOTI
TAISTELUNI PAPERITIIKERÄ VASTAAN ELI MITEN

Paperipuodin ys

Eipä ole tullut käytyä, kommentoin ykskantaan puolisen vuotta Paperipuodin avaamisen jälkeen. Jos senhetkinen seurueeni koostui muista puotia boikotoivista, ei lisäselityksiä tarvittu.”

“Käyköhän siellä ketään? joku joukostamme saattoi heittää, ja hetkessä olimme herttaisen yksimielisiä siitä, että kun emme kerran me, niin tuskin kukaan muukaan.”

Paperipuotiin oli toukokuun alun ja lokakuun lopun välillä tutustunut noin 20 000 kävijää. Yksittäisten kävijöiden lisäksi joukossa on ollut runsaasti bussiryhmiä.

Toisena hetkenä, toisessa seurassa en välttämättä halunnut mainostaa olematonta Paperipuoti-tuntemustani. Sehän kuulosti paljastukselta, etten

seurannut aikaa tai tunnustukselta, että ennakko-

TEKSTI: PIA LINDROOS
KUVAT: KIMMO REKIMIES, KEIJO KOIVULA JA MAINOSTOIMISTO SELEKTI

luulot olivat vieneet minusta voiton. Muiden vaihtaessa mielipiteitään puodista pyrin vaitonaisena vetäytymään, kunnes minut väkisin kiskaittiin mukaan keskusteluun. Ellei minun kerran annettu suosiolla perään-tyä, puolustaudun hyökkäämällä.

“Mitä ostettavaa minulla sieltä olisi? En ole minkään sortin taiteilija niin, että halajaisin suihkuttaa tai

sutia selluarkkeja tai hypistellä ja rypistellä jotakin nepalilaista banaani-paperia. Askartelijaa minusta ei tule. Pelkkä ajatus saksien, paperin ja liiman kolmiyhteydestä nostattaa hikeä ja näppylöitä. Olen siis tavallinen kuluttaja, joka etsii lahjaksi itselleen ja muille jotakin muuta kuin Kymin kopiopaperia. Toisaalta kukkaroni suu on todennäköisesti turhan souk-

MINUSTA KEHITTYI tävä

ka Paperipuodin suolaisille hinnoille.”

Vaikka Paperipuodissa myydään mm. aaltopahvia, askartelukartonkia, selluarkkeja, imu-, kreppi- ja kuultopapereita, nepalilaisia, thaimaalaisia ja intialaisia käsipapereita sekä kotimaisia paperinaruja, se ei leimallisesti ole mikään taide- tai askartelu-kauppa. Puodissa on yli 750 tuotetta adresseista albu-

meihin, joulukuusenkoristeista julisteisiin, kalentereista kirjetetteihin, korteista koruihin, lampuista laukkuihin, mappitarroista muistikirjoihin, paperinukeista pöytäkukkiin, saksista silmälasikoteiloihin jne.

Vastaavasti hintahaitari venyy muutamasta markasta muutamaan saataan. Eihän paperista voi mitään mahdottomia pyytää.

MITÄ, MISSÄ, MILLOIN JA KENELLE?

Oli ironista, että lykätessäni ensivierailuani Paperipuotiin, jouduin olosuhteiden pakottamana kerta toisensa jälkeen opastamaan muita sinne. Tällainen tilanne syntyi mm. naapurini pahoittellessa, ettei hän yhtiön ulkopuolisena voinut asioida Paperipuodissa. Näin suuren mittakaavan väärinkäsitys oli aivan pakko korjata. Jos tehtaankauppa joskus vuosisadan alun pula-aikoina myi voita ja maitoa ensisijaisesti yhtiöläisille, palvelee Paperipuoti nyt vuosituhannen lopulla kaikkia kävijöitä.

Jatkuu sivulla 16

Paperipuoti ei ole yksityisyrittäjä, vaan se on hallinnollisesti osa UPM-Kymmene Oy:n tulosityksikköä Kymiä. Se on viestinnän alainen yhtiön avoin osasto, jonne kuka tahansa voi tulla katselemaan ja kiertelemään. Puodin henkilökunta on kymiläisiä siinä missä paperikoneen silinterimies ja keskuskonttorin puhelinvälittäjä.

Toisen tietoisuudenannon Kuusankosken Keltissä, kun Paperitaidegallerian näyttelyyn tutustunut piehekö seurue alkoi etsiskellä Paperipuotia Kymen Paviljongin suojista. Kunnan kuusankoskelaisena katsoin ohittamattomaksi velvollisuudekseni opastaa harhautuneet toispaikkakuntalaiset oikeaan osoitteeseen.

“Vai niin”, huudahdatti turkiksiin sonnus-

tautunut rouva närkästyneenä, kun rohkenin lähestyä häntä ajo-ohjeineeni.

“Vai pitäisi meidän lähteä etsimään jotakin vanhaa ammattikoulua. Täällähän sen puodin pitäisi olla!”

Suljin suuhuni sanonnan vuoresta, joka tuskin tulee Muhammedin luo, ja siirryin syrjemmälle. En silti voinut välttyä kuulemasta osaa kännykkäkeskustelusta, jonka samainen uljas amatsoni kävi hetkeä myöhemmin Paperipuodin henkilöstön kanssa.

“Ja miten niin suljetaan puoli kuudelta? Me olemme sentään Helsingistä ja täällä vain ohikulkumatalla. Puoli tuntia sinne tai tänne – ettekö te yhtään voi joustaa?”

Mietin, moukaroisiko nainen yhtä tuohtuneena vaikkapa paikallisen kenkä- tai ruokakaupan suljettua ovea ja vaatisi itselleen ja tuttavilleen puoli tuntia henkilökohtaista ostosaikaa. Mahdollisesti.

Kuusankosken kaksi paperiaiheista nähtävyyttä, Paperipuoti ja Paperitaidegalleria, menevät etenkin toispaikkakuntalaisilta

helposti sekaisin. Niiden kuvitellessä joko sijaitsevan

toistensa yhteydessä tai sitten niiden sijainnit vain sotketaan keskenään. Suomen Paperitaidegalleria sijaitsee Kymen Paviljongin tiloissa Kuusankosken Keltissä. Paperipuoti puolestaan palvelee Kuusankosken keskustasta itään sijaitsevan Kymen teollisuusoppilaitoksen (entisen Kymen Osakeyhtiön ammattikoulun) pohjakerroksessa, osoitteessa Lauttakatu 6, tiistaista perjantaihin klo 10 – 17.30 ja lauantaisin klo 10 – 14.

KÄÄNNYTYKS JA KÄÄNTYMYS

Milloin sitten huomasi, että kohtalo harjoitteli kanssani

Paperipuodissa on nyt joulu
Tervetuloa!

Paperipuoti on avoinna:

tiistai – perjantai klo 10.00–17.30
lauantaisin klo 10.00–14.00

sorminäppäryyttä, veteli paperinaruista, kääri kuituihin ja koteloi kartonkiin? Näkemykseni vahvistui vasta lukusten yhteensattumien jälkeen, kun Paperipuoti alkoi putkاهدella esiin elämäni eri käänneissä.

Kyläreissua suunnitellessamme ystävättäreni ehdotti, että karkkien sijaan ostaisimme puodista perheen lapsille tilirullallisen eli noin 3,5 kiloa piirustuspaperia. Rullan loputtua hylsillä saisi kuulemma vielä saunan lämpimäksi.

Tamperelainen tuttavani otti puhelun vain kuvaillakseen Paperipuodista lomamatkalla ostamiaan servetterenkaita ja paperisia ruokaliinoja, jotka kuulemma kestivät jopa konepesun!

Enoni 70-vuotislahjaksi saama paperinen tornitalo pysäytti muutkin kuin vain minut kirjahyllyn edustalle. Pilvenpiirtäjässä kaikki olivat kotosalla, sillä sen jokaisesta ikkunasta hohti hehkulampun valo. Minä en kysynyt, mutta tätini kertoi lampun löytyneen Paperipuodista.

Tietysti tehokkain tapa käännättää minut oli lahjonta tai ainakin lupaus siitä. Pikkulinnut liversivät, että Paperipuodissa oli passelisti solisluuni päälle asettava punainen olkalaukku, joka kenties päätyisi joulukuusen alle. Toinen talitintti antoi ymmärtää, että käsintaiteiltu pikkuinen kirjakoru saattaisi joskus keikkua korvaleh-

dessäni. Ajatus oli mielestäni puoliantia ja lämmitti jo sellaisenaan.

Se viimeinen kamelin selän katkaissut olki oli kuitenkin vaaleanpunaista mulperipaperia. Teollisuusoppilaitoksessa kurssitettavana ollut kumppanini, joka tavallisesti asioi kaupassa vain ruoka- ja työkaluosastoilla, oli pyörähtänyt kahvitaually alakerran puodissa. Illalla kirjoittaessani sain näyttöpäätteen ääreen teemukin, jonka korvan läpi oli pujotettu mulperiruuus. Täydellisesti yllätettynä saatoin vain kohottaa käteni ja antautua!

Heti seuraavana päivänä minä kävelin Paperipuodin ovesta sisään.

MITÄ MIELTÄ OLLAAN

Paperipuodin tuotevalikoimasta ja sen kehittämisestä

- ihanan runsas
- monipuolista, laadukasta, tyylikästä
- paljon hyödyllisiä tavaroita omaan käyttöön tai lahjaksi
- enemmän erilaisia pahveja
- jotakin halpaa suttupaperia piirustamiseen
- lisää pieniä, edullisia Suomessa tehtyjä lahjatavaroita – ulkomaille vietäviksi sopivia

Palvelusta ja ilmapiiristä

- palvelu on ystävällistä, asiallista ja asiantuntevaa
- hieman hidasta jos sattuu useampi asiakas
- kotoisa, lämmin, sisustus on tyylikäs, puoti on laadukas
- mukava, paperikatto on kiva erikoisuus
- leppoisan rauhallinen
- mukavan rento ja lämmin, voi kysyä tarvittaessa
- ei tee mieli lähteä pois
- ekan kerran jälkeen näyttää hyvältä, tulen varmasti uudestaan

Otos on peräisin Paperipuodissa käyneiden kirjallisesti antamasta palautteesta.

Aurinko, metsä ja sel

– YHTEISTYÖSSÄ LUONNON EHDOLLA

Kuusankosken lähiympäristössä asuvat arvostavat Kuusanneiden sellutehdasta työnantajana, arvostavat sitä joskus hajupäästöistä, mutta tulevat harvoin ajatteleeksi, miten luontevasti sellutehdas sijoittuu luonnon kiertokulkuun.

Katsotaanpa ensiksi taivaalle ja aurinkoon.

Aurinko on tässä kiertokulussa ehtymätön voimanlähde. Sen avulla vesi ja hiilidioksidi muuttuvat kasvavissa puissa kuiduiksi.

Puukuidusta valmistetaan ensiksi sellu ja sellusta edelleen pa-

peri. Sellunvalmistuksessa syntyvät sivutuotteet mäntyöljy ja tärpätti jalostetaan edelleen.

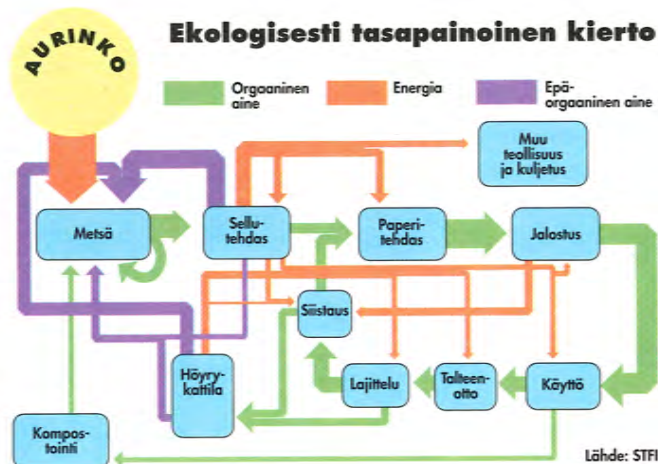
Käytetty paperi voidaan puolestaan kierrättää. Usean käyttökerran jälkeen paperissa on edelleen jäljellä siihen varastoitunut hiili. Siksi se sopii hyvin polttoaineeksi ja yhteiskunnan energianlähteeksi.

Kun jättepaperi poltetaan tai maatuu, vapautuu siihen sitoutunut hiilidioksidi.

Mikäli ympäristössä tällöin on kasvavia metsiä – kuten Suomessa runsaasti on – käyttävät puut vapautuvan hiilidioksidin ja fotosynteesiin perustuva kasvuprosessi alkaa alusta. Luonnollinen ympyrä siis sulkeutuu.

Edelläoleva on ihannetilanne, joka edellyttää usean asian toteutumista.

Ensimmäinen edellytys on se,

että käytössä on jatkuvasti uusiutuvaa raaka-ainetta, puuta. Tämä toteutuu, jos metsiä hoidetaan kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti. Tällöin on luonnollisesti otettava huomioon myös metsäluonnon kasvien ja eläimistön säilyttäminen.

Toiseksi: sekä paperinvalmistuksen että tuotteiden on oltava ympäristöystävällisiä. Näin onkin käynyt. Vedet ovat puhdistuneet ja ilmanlaatu parantunut. Klooriyhdisteiden määrä vesistöön on vähentynyt yli 90 prosentilla reilun 10 vuoden aikana.

TEKSTI: REIJO VIRTÄ, KUVA JA PIIRROS: KIMMO REKIMIES

lutehdas

Kolmas edellytys on paperin kierrätys. Sen avulla raaka-aine saadaan tehokkaaseen käyttöön ja jätemäärät voidaan minimoida.

Kierrätyspaperin kuidut kuitenkin kuluvat jokaisen käyttökerran yhteydessä ja joskun myös liikaantuvat kierrätyskelvottomiksi. Siksi luonnollisen ympyrän sulke-
miseksi tarvitaan aina myös neitseellistä kuitua. On luonnollista, että valtaosa Euroopassa käytettävän paperin neitseellisestä kuidusta on peräisin Pohjoismaiden suurista metsistä. Suomalaisten kannalta paras vaihtoehto on se, että valmistamamme kuitu toimitetaan Eurooppaan paperiksi jalostettuna ja kierrätetään siellä. Tiheän asutuksen vuoksi paperin kierrätys on siellä taloudellisesti ja ekologisesti edullista.

Koska kaikkea paperia ei kuitenkaan kannata kerätä talteen ja

kierrättää, on paperin poltto hyvin perusteltu ekologinen vaihtoehto ja neljäs osa luonnollista ympyrää.

Tällöin nimittäin vapautetaan se osa hiiltä, joka esimerkiksi lahoamisen tai maatumisen myötä joka tapauksessa muuttuisi hiilidioksidiksi. Paperin polttamisella voidaan myös vähentää fossiilisten ja uusiutumattomien polttoainesten käyttöä.

Sellunvalmistuksessa ja paperin poltossa syntyvä hiilidioksidi on ns. kasvihuoneilmiötä aiheuttava kaasu. On kuitenkin tärkeätä muistaa, että Suomen metsät voivat yhteyttää enemmän hiilidioksidia kuin vapautuu selluteollisuudessa tai paperituotteiden polton ja maatumisen yhteydessä. Laajat ja kasvavat metsät ovat myös yhteyttämisen sivutuotteen, hapen, mahtava lähde.

VOIKO SELLUTEHDAS OLLA PÄÄSTÖTÖN?

Suomen selluteollisuudessa tutkitaan jatkuvasti mahdollisuuksia sulkea päästöjen kannalta ongelmallisin prosessivaihe eli valkaisu. Sulkemisen on toistaiseksi estänyt mm. suolojen rikastuminen ja siitä aiheutuva korrosio. Selluteollisuus on kuitenkin kehittämässä menetelmää, jossa eräänlaisen "mekaanisen munuaisen" avulla voidaan erottaa ja käsitellä haitalliset ja-
keet.

Soveltamalla mainittua tekniikkaa prosessin eri vaiheissa voidaan päästä lähes suljettuun prosessiin.

Toistaiseksi ei kuitenkaan ole näköpiirissä täysin suljettua sellutehdasta. Massanvalmistus tarvitsee jatkossakin vettä, mutta huomattavasti nykyistä vähemmän.

Onkin siis syytä määritellä suljettu sellutehdas sellaiseksi, jonka päästöt eivät ole haitallisia ympäristölle. Ympäristöystävällisen sellutehtaan prosessit perustuvat optimaaliseen sisäiseen kierrätykseen. Samanlaisesti huolehditaan, että päästöt käsitellään siten, että niistä ei ole haittaa ympäristölle.

Ympäristöviranomainen on huomioinut edellä olevan ajattelutavan Kuusanniemen tehtaiden ympäristöluvassa. Sen sijaan, että vaadittaisiin hajutonta sellutehdasta todetaan:

"Tehtaan pelkistyneiden haisevien rikkiyhdisteiden päästöjä on pyrittävä vähentämään vuoteen 2000 mennessä niin, etteivät ne aiheuta tehtaan läheisyydessä olevilla asuntoalueilla jatkuvasti tai määräjain toistuvasti havaittavaa hajua."

”Puuta myytäessä

EI AJATETELLA PUOLUEPOLITIikkaAA”

HAASTATTELU: REIJO VIRTÄ, KUVAT: KIMMO REKIMIES

littiläisen maanviljelijän, eduskunnan varapuhemies Mikko Pesälän suvulla on pitkät, monisyiset ja vahvat siteet niin pohjoisen Kymenlaakson kuntalaisiin kuin alueen metsäteollisuuteenkin.

Pesälä kertoo isänsä muistelleen, miten tämä kerran kuussa kävi oman isänsä kanssa hevosella Kuusankosken torilla myymässä elintarvikkeita. Tänä päivänä moni kuntaseitsikon alueen pienleipomo ja pikkupuoti kertoo ylpeänä: “Käytämme iittiläisen Pesälän tilan tuotteita”.

Nuorena taloa pitämään jäänyt Pesälä oli usein tekemisissä Kymiyhtiön metsäpomon **Muisto Kunnaksen** kanssa. Yhteistyötä oli monenlaista, erityisesti mieleen ovat jääneet yhteiset hirviporukat ja Kunnaksen asuman Perheniemen kartanon ori Jolu. “Meillä oli monta Jolun jälkeläistä. Ne olivat erittäin hyviä työhevosiä”, muistelee Pesälä.

Se, että Kymi käyttää paljon iittiläistä puuta ja tuo sitä kautta rahaa, on Pesälän mielestä itsestäänselvyys. “Ihmiset puhuivat jo ennen vanhaan, että kaadetaan liippikuusia, kun tarvitaan rahaa.”

Kymiä ei maalaiskylissä mielletä ison rahan linnakkeeksi, eikä puuta myytäessä ajatella puoluepolitiikkaa. “Paperitehdas tekee paperia ja kansantuloa, se on varsinainen sampo se”, maalailee Pesälä.

“Kymi on antanut leipää, elämää ja rahaa, ja suhtautunut aina myönteisesti paikallisiin asioihin. Annamme kovasti arvoa esimerkiksi sille, että kylällä oleva lähes 500 hehtaarin laajuinen yhtiön metsä on hirvi- ja koiramiesten käytössä.”

NATURAAN JA ENERGIAAN YHTEINEN KANTA

Varapuhemies Pesälä ottaa esimerkin yhteisymmärryksestä myös “ylemmältä taholta”.

“Keskustapuolueessa on noteerattu korkealle UPM-Kymmenen toimitusjohtajan Natura-lausunto, jossa

hän totesi, että luonnonvarat on hyödynnettävä eikä kaikkia pidä museoida.”

“Meillä on luonnonvaramme hyödyntämisen tieto ja taito. Siksi on järjettömä rajoittaa raaka-aineen käyttömahdollisuuksia. Tässä keskustapuolue tuntee vahvaa sympatiaa metsäteollisuutta kohtaan.”

“Suomelle ehdotetaan Natura 2000-ohjelmassa suojeltavaksi 11 prosenttia, Saksalle ja Ranskalle esitetään nollaa prosenttia. Tämän lisäksi suomalaiset itse ehdottavat vielä lisää. Kirveellä olisi paljon töitä ja höylää haetaan”, veistää Pesälä.

Metsäteollisuudella ja keskustapuolueella on Pesälän mukaan yhteneväinen intressi myös energia-asiassa. “Liikkeelle on lähdeittävä peruser-

giaratkaisusta. Vasta sen jälkeen voidaan tehostaa pienyritystoimintaa ja sitä kautta parantaa työllisyyttä. On saatava aikaan rajua ja vahvaa kasvua. Kasvu vaatii kilpailukykyistä energiaa.”

“Kun perusenergiaratkaisu on tehty, voimme sanoa varsinaiselle sammolle, metsäteollisuudelle: takokaa”, jylisee Pesälä.

MAAKUNNAT AVAINASEMASSA

Kunnallis- ja valtakunnan politiikan vaikuttaja Mikko Pesälä toivoo, että lääninuudistus ymmärrettäisiin oikein. “Euroopan Unioni on jo vuosikymmenet hoitanut asiat maakuntien kanssa. Suomi oli viimeinen Länsi-Euroopan maa, jossa alueellisista asioista säädettiin lailla.”

“Meille oli käymässä kuin Puhjon pässille - alkoi mennä aika ohi”, virnuilee Pesälä.

“Huomattava osa EU-rahoista ohjataan maakunnallisiin tai maakuntien yhteishankkeisiin, lääneistä ei puhuta mitään. Meiltä jää kenties miljardeja EU:n rahaa saamatta, kun systeemimme eivät vielä toimi... mutta minkäs sille nyt mahtaa.”

Oppirahat on aina maksettava, lepyttelee Pesälä ja uskoo suomalaisten oppivan. “Ja kun on opittu, vedetään takaisin niin paljon kuin ikinä voidaan.”

Pesälä muistuttaa lääneille jäävän esimerkiksi turvallisuuteen, poliisitoimeen, koulutukseen, terveydenhuollon valvontaan jne. liittyviä tehtäviä. Se, missä nämä toiminnot sijaitsevat, ei maailmaa kaada.

Mikko Pesälän mielestä entisten valtion toimintojen yhdistäminen maaseutupiireiksi, työvoimapiireik-

si, teollisuuspiireiksi jne. ei muuta mitään ja säilyttää vanhan byrokratian.

Kuntayhtymiin varapuhemies Pesälä suhtautuu myönteisesti. “Kun kuntaseitsikko oppii hommansa, niin se hoitaa asioita huomattavasti tehokkaammin kuin yksi kunta kerrallaan. Se on tie, jonka avulla ajantuloon haetaan yhteiset edut.”

Iitissä Kymiyhtiö on muutakin kuin metsärahojen tuoja.

“Kymin rakennettua uuden kaatopaikan Lamminalle Iitin kunta ja Kymi tekivät yhteistyössä viemärin, jota pitkin kaatopaikan suodosvedet ja Kausalan jätevedet johdetaan Kouvolaan puhdistettavaksi. Se, jos mikä, on merkittävää käytännön yhteistyötä”, sanoo Pesälä.

“Kaatopaikan pohjatyön ja tiivistämisen urakoi poikani maansiirtoyritys”, myhäilee Pesälä ja muistuttaa Kymin olevan osakkaana niin Iitin Sähkö Oy:ssä kuin paikallisessa jätehuoltoyhtiössäkkin.

“Tiedämme yrittämisen perusasiat ihan tarkkaan”, myhäilee Mikko Pesälä.

TÄRKEÄT PÄÄTÖKSET TEHDÄÄN VALTIOEUVOSTOSSA

Pohjoinen Kymenlaakso on viime vuosikymmenet jäänyt vaille isoja valtiollisia hankkeita, vaikka esimerkiksi tieasioissa olisi paljon kehitettävää.

Pesälän mukaan syy tähän on selvä: alueella ei ole puolestapuhujaa valtioneuvostossa. Parannusta ei ole odotettavissa ainakaan kuluvalle vaalikaudella.

“Ollessani valtioneuvostossa saatoin panna merkille, että sieltä käsin vaikuttaminen alueen asioihin oli aivan toista luokkaa kuin eduskunnasta.”

Pesälä muistuttaa, että kuntien ja alueitten yhteisliike Pro valtatie 6 yrittää viedä tietä eiteenpäin.

“Valtatie 6:n parantaminen ja ammattikorkeakouluhanke ovat tyypillisiä valtioneuvossa käsiteltäviä asioita. Eduskunnalla ei suoraan ole niiden kanssa mitään tekemistä.”

“Varapuhemiehen paikkanikaan ei ole arkipäivän politiikassa keskeinen”, toteaa tehtävää 12 vuotta hoitanut Pesälä. “Se on hyvin paljon ruutiinien hoitamista, kun taas valtioneuvosto on käytännössä asioita toimeenpaneva elin.”

“Jokaisessa valtioneuvoston istunnossa tehdään kymmenittäin päätöksiä. Aina silloin, kun päätökset siivuavat Pohjois-Kymenlaaksoa, siellä pitäisi olla joku nostamassa alueen asiat esiin.”

AINA EI MINISTERIYSKÄÄN RIITÄ

Pesälä oli Ahon hallituksessa maatalousministerinä vuoden ajan. Siitä 80 päivää hän oli lähinnä EU-ratkaisun vuoksi ulkomailla.

SAMOILLA SIIJOILLA YLI 250 VUOTTA

Pesälän suku on hoitanut litin Pesämäen juurella olevaa tilaansa jo yli 250 vuoden ajan. Samalla sijalla on tehnyt työtä jo toistakymmentä sukupolvea. Tilan nykyinen päärakennus on toistasataa vuotta vanha.

Kun talon tapetit äskettäisen peruskorjauksen yhteydessä poistettiin, paljastuivat savunruskettamat, sisäönlämminneen talon seinähirret. Hirrenraosta tuli esiin Suometar-lehti 1850-luvulta. Se jätettiin samaan sijaan, muistoksi tuleville polville.

Nykyisin Pesälän taloa pitää Matti Pesälä, varapuhemies Mikko Pesälän poika. Toissa kesänä tilalle rakennettiin uusi, kylmäpihaton tyyppinen navetta. Parhaimmillaan karja on ollut satapäinen, nyt karjaa on reilut 50. Lisätienestiä Matti Pesälä hankkii maansiirtoyrityksellään. Iittiläistä multaa kuljetetaan niin Kouvolaan kuin Kuusankoskellekin rakennusfirmoille, omakotitaloille ja rivitaloyhtiöille. Matti Pesälä vastasi myös Korian tiilitehtaan savenkuljetuksista kymmenen vuoden ajan.

“Tiedämme siis yrittämisen perusasiat ihan tarkkaan”, myhäilee Mikko Pesälä.

“Olin koko ajan matkoilla, taivuttelemassa ihmisiä ratkaisun taakse”, muistelee Pesälä raskasta ministerikauttaan. Näinollen vaikutusmahdollisuudet Kymenlaakson hyväksi jäivät vähäisiksi.

Pesälän mukaan pohjoiskymenlaaksolaisten kannalta ei sillä, onko vaikuttaja kepulainen tai sosiaalide-

mokraatti, ole merkitystä. “Kun kansanedustajat kokoontuvat yhteisiin palaverihin, ei ristivetoa ole. Silloin puolueraja häviää ja ollaan yksituumaisia”, vakuuttaa Pesälä.

Kokemattomien kansanedustajien pikkumunauksia hän ymmärtää. “Oppirahat on aina maksettava.”

Alma Pihlin

emigranttivuodet Kuusankoskella

Carl Fabergé oli aikansa suosituin kultaseppä sekä kotimaassaan Venäjällä että kaikkialla maailmassa. Hänen nimensä merkitsee eurooppalaisen kultasepäntaidon historiassa samaa kuin Dior tai Chanel muotimaailmassa. Monet Fabergén mestareista ja suunnittelijoista olivat suomalaisia. Alma Pihl oli yksi heistä. Hänen uransa katkaisi kuitenkin Venäjän vallankumous 80 vuotta sitten. Lupaavasta korusuunnittelijasta tuli Suomeen muuton jälkeen pitkäaikainen piirustuksenopettaja Kymiyhtiön ylläpitämään kouluun Kuusankoskelle.

Vielä muutama vuosi sitten pietarinsuomalaisen Alma Pihlin nimi ei sanonut suurelle yleisölle mitään. Tänäpäin hän on kansainvälinen kuuluisuus, jonka sadunhoitoisista luomuksista maksetaan taidehuutokaupoissa huippusummia.

“Alma Pihlin tekemien luonnosten ja mallipiirustusten löytyminen Lontoosta 1990-luvun alkupuolella teki hänestä hetkessä maailmantähden. Taidekäsityön asiantuntijat huomasivat hänen olleen paljon aikaansa edellä”, toteaa Suomen johtaviin koruasiantuntijoihin kuuluva Ulla Tillander-Gothenhielm.

Alma Pihl syntyi Moskovassa 1888. Hänen isänsä oli Suomesta Venäjälle muuttanut kultaseppämestari, jonka Carl Fabergé kutsui Moskovaan perustamansa uuden työpajan johtajaksi. Alman ollessa 9-vuotias isä yllättäen kuoli ja perhe muutti Pietariin. Taiteellisesti lahjakas Alma pääsi vähitellen enonsa jalokiviseppä **Albert Holmströmin** työpajan kirjoihin. Holmström oli erittäin arvostettu ammatti-

KUVA: LAHDEN KAUPUNGINMUSEO

Alma Pihl nuorena korusuunnittelijana Pietarissa 1912. Hänellä on yllään samettinen kihlajaispuku ja oikeassa ranteessaan rippilahjaksi saatu kultainen rannerengas, jonka monet halusivat häneltä riistää.

mies ja siten Fabergén tärkeimpiä alihankkijoita.

“Nuori Alma ei ollut käynyt piirustuskoulua eikä saanut minkään-

TEKSTI: EERO NIINIKOSKI

laista ammattikoulutusta korujen suunnittelussa tai valmistuksessa. Ilmiömäisellä lahjakkuudellaan hän kuitenkin oppi arvioimaan materiaalien ja jalokivien menekin sekä opeteli laatimaan tarjouksia ja laskelmia”, kertoo Ulla Tillander-Godenhjelm.

ASIAKASLAHJOJA NOBEL-KONSERNILLE

Alma Pihlin suunnittelijana Fabergélla pääsi vauhtiin 1911, jolloin Venäjällä toimineen Nobelin öljyimperiumin johtaja ruotsalainen tohtori Emanuel Nobel halusi tilata nopeasti neljäkymmentä pientä rintaneulaa yrityksensä asiakaslahjoiksi. Hänen vaatimuksenaan oli, että korun idean piti olla uusi ja materiaalin jalo, mutta ei kallisarvoinen. Koru ei saanut näyttää lahjukselta.

Vasta 21-vuotias Alma sai korujen suunnittelutyön tehtäväkseen. Korujensa aiheet hän otti työhuoneensa ikkunoissa kimmeltäneistä jääkukista. Alma luonnosteli nopeasti kuusi erilaista neulaa, joista Fabergén ammattilaiset toteuttivat tilatun määrän. Koruissa oli kullasta tehty pohja ja neula. Kehykset olivat platinaa ja täynnä ruusunhohtoisia timantteja. Tohtori Nobel ihastui töihin ja Alman menestys alkoi.

Myöhemmin Alma suunnitteli Nobel-konsernille lisää jääkukka-aiheisia koruja. Hänen piirustuspöydällään syntyi kaulakoruja, ranne-
renkaita ja riipuksia. Niitä annettiin lahjaksi Nobelin naispuolisille vieraille. Jotta lahjojen luovuttaminen olisi tapahtunut mahdollisimman huomaamattomasti, isäntä kätki ko-

rut juhlapöydässä lautasliinan sisään. Näin Alma Pihlin lumikorut matkasivat eri puolille Eurooppaa ja Amerikkaa yllätyksellisinä matkamuistoina Venäjältä.

KEISARILLISET PÄÄSIÄISMUNAT

Fabergén työpajoissa valmistetut taideteokset viehättivät erityisesti Venäjän keisarillista hovia. Keisareilla oli tapana antaa perheenjäsenilleen pääsiäispäivänä lahjaksi koristeellisia munia, ylösnousemuksen ja uudelleensyntymisen symboleja. Alma

Alma Pihlin v. 1914 suunnittelemaa keisarillista pääsiäismunaa (korkeus 10 cm) pidetään kauneimpana Fabergé-esineenä. Munan sisällä on koristeltu kamee, joka esittää keisariperheen viittä lasta. Taideteos kuuluu Englannin kuningattaren kokoelmiin.

Pihlin tehtäväksi annettiin 1913 suunnitella pääsiäislahja Nikolai II:n ädille leskikeisarinna Maria Fjodorovnalles. Tilaus oli merkittävä haaste nuorelle taiteilijalle.

Jatkuu sivulla 26

JULKAISULUVAN MYÖNTÄNYT: THE ROYAL COLLECTION® HER MAJESTY QUEEN ELIZABETH II

Ohuesta vuorikristallista tehty ns. Talvimuna on kuin lumipallo jääkimpaleen päällä. Se eroaa täydellisesti kaikista Fabergén aikaisemmista pääsiäismunista. Pinta on täynnä jääkukkia ja kun munan aukaisee, paljastuu yllätys: sisällä on platinasta tehty kukkakori täynnä valkokuvertsiiniin kaiverrettuja valkovuokkoja. Vallankumouksen jälkeen tämä harvinainen aarre kulkeutui Eurooppaan. Se tuli huutokauppaan ensimmäisen kerran 1949 ja toisen kerran 1994, jolloin amerikkalainen keräili-

Talvimunan menestyksen myötä Alma Pihl sai suunnitella hoville myös vuoden 1914 pääsiäismunan. Tsaari Nikolai II lahjoitti munan tällä kertaa puolisolleen **Aleksandra Fjodorovnalle**. Tähän taideteokseen Alma keksi idean istuessaan eräänä talvi-iltana anoppinsa luona. Anopin tehdessä värikästä petit point -kirjosta eli ristipistotyötä Alma sai idean kuuluisaan Mosaiikkimunaansa, jonka pinta muodostuu lukuisista viereen kiinnitetyistä rubiineista, safiireista, smaragdeista ja timan-

ALMA JA NIKOLAJ MUUTTAVAT SUOMEEN

Alma Pihl avioitui 1912 venäläisen liikemiehen **Nikolaj Kleen** kanssa, joka työskenteli Kymiyhtiön paperiagenttina ja myöhemmin yhtiön myyntikonttorin johtajana Pietarissa. Kymi oli tuolloin Pohjoismaiden suurin paperintuottaja ja sen keskeisin markkina-alue oli Venäjä. Venäjän vallankumouksen seurauksena niin Fabergé kuin Kymiyhtiökin joutuivat lopettamaan liiketoimensa Venäjällä. Molempien yritysten johtohenkilöt alkoivat hakeutua länteen, useimmat Suomeen. Kleet eivät muuttaneet ensimmäisten joukossa, sillä Nikolaj jäi vielä valvomaan suuren yhtiön etuja Pietarin sekasortoihin.

Kesällä 1921 Alma ja Nikolaj Klee pääsivät muuttamaan Suomeen. Muuttoluvan järjestämisessä oli auttanut kirjailija **Maksim Gorki**, jonka Nikolaj oli oppinut tuntemaan paperiasikkaana. Almalta jäi Pietariin runsaasti arvokkaita koruja, jotka hän menetti vallankumouksen jälkeisissä kotitarkastuksissa ja pankkikerooiden puhdistuksissa. Vielä muuttomatallaan Suomeen venäläiset tullimiehet yrittivät irrottaa ranne-reenkaan hänen kädestään, mutta lukko oli juuttunut niin lujasti kiinni, ettei se auennut, ja niin kaunis esine siirtyi Suomeen.

ALMA EI PUHUNUT PIETARIN VUOSISTAAN

Kleet muuttivat Pietarista suoraan Kuusankoskelle, sillä Kymiyhtiö katsoi velvollisuudekseen tarjota Nikolajille työtä pääkonttorissaan. Hän

KUVA: KUUSANKOSKI SVENSKA GRUNDSKOLA

Alma Pihl-Klee (istumassa) toimi Kuusankosken ruotsinkielisen koulun piirustuksenopettajana v. 1927-51. Vuonna 1948 otetun kuvan muut opettajat vas:lta Pia Wessman, Nora Jansson-Knuts, Sigurd Hannén ja Lilly Sevon.

jä maksoi siitä ennätysmäiset 26,6 milj. markkaa. Valitettavasti hän samalla kielsi munan valokuvien julkaisemisen lehdistössä.

teista. Nykyisin tämä mittaamattoman arvokas petit point -muna on kuningatar Elisabetin kokoelmassa.

KYMILLÄ LAAJA MYYNTIVERKOSTO VENÄJÄLLÄ VUOTEEN 1918 SAAKKA

Vuonna 1872 perustetun Kymiyhtiön (nykyinen UPM-Kymmenen tulosyksikkö Kymi) myynti Venäjän markkinoille tapahtui aluksi asiamiesverkoston välityksellä. Vuonna 1913 yhtiö ryhtyi luomaan omaa myyntiorganisaatiotaan ja perusti nopeasti konttorit Moskovaan, Nizni Novgorodiin, Rostoviin, Tiflisiin, Odessaan, Krakovaan ja Kiovaan. Verkoston pääkonttori oli Pietarissa.

Kymiyhtiöllä oli Venäjällä parhaimmillaan yli 4 000 asiakasta ja 85 % tuotannosta meni Venäjälle. Ensimmäisen maailmansodan aikana lähes 300 venäläistä sanomalehteä sai paperinsa Kymiyhtiön Kuusankosken tehtailta. Vuosina 1915 ja 1916 Kymen myynti venäjälle ylitti 50 000 tonnin. Myyntiverkoston toiminta loppui kesällä 1918, jolloin venäläiset viranomaiset lakkauttivat yksityiskaupan.

ei osannut sen enempää suomea kuin ruotsiakaan, mutta saksankielen taitajana hän pystyi tarttumaan uusiin tehtäviin Kymen myyntiosastolla. Myös Almalle järjestyi vähitellen työtä. Hän pääsi 1927 Kymiyhtiön ylläpitämän ruotsinkielisen koulun piirustuksen ja kaunokirjoituksen opettajaksi. Hän viihtyi tässä tehtävässä aina vuoteen 1951 saakka, jol-

loin hän jäi eläkkeelle. Nikolaj siirtyi eläkkeelle vuotta aiemmin.

Kuusankosken vuosina paikkakuntalaiset eivät tulleet tietämään Alman vaiheista Fabergén suunnittelijana, sillä hän ei milloinkaan niistä puhunut. Nykyisin Ruotsissa asuva ekonomi **Gunnar Serck** on Alma Pihl-Kleen kummipoika. Hän kertoo usein pohdiskelleensa emigranttien

asemaa ja tullessa siihen tulokseen, että he elättelivät useiden vuosien ajan toivoa pikaisesta paluusta takaisin Venäjälle. Siksi oli parempi, ettei menneistä puhuttu. “On myös selvää, että he vierastivat uutta asuin-ympäristöä kulttuurimetropoli Pietarin jälkeen”, toteaa Serck, jonka omat vanhemmat muuttivat niin ikään Pietarista Kuusankoskelle val-lankumouksen jälkeen.

Kymiyhtiön virkamiesklubilla vietettiin 1920- ja 30-luvuilla iloista seuralämää, johon Alma ja Nikolaj aktiivisesti osallistuivat. Tutussa seurassa Alma oli iloinen ja hyväntuulinen. Hänen äänekäs naurunsa jäi monien mieleen. Juhlien järjestelyissä Almalla oli oma erikoistehtävänsä: hän maalasi mielellään niin klubin naamiaisten kuin lastenjuhlienkin kulissit ja ideoi eri tilaisuuksien tunnelmaan sopivat dekoraatiot. Myös koulussa hän teki mielellään kulisseeja mm. joulu- ja kevätkuuhliin.

ALMAN VAATETUS JÄI NAAPURIN TYTÖN MIELEEN

Kuusankoskelainen kuvataiteilija **Eeva Astala** oli nuori koulutyttö, kun Kleet muuttivat heidän naapurikseen Kuusankosken Öljymäelle. Talo oli suuri huvilamainen rakennus, jossa asui kaikkiaan neljä perhettä. Kullakin perheellä oli väljät tilat ja oma puutarha. Eeva Astalan äiti **Lydia Kataja** ystävystyi Alman kanssa nopeasti. Heillä olit keittiöt vastakkain, joten Lydian ei tarvinnut kuin avata astiakaappi ja kysyä: “Alma, olet sie siellä!” Ja jos naapuri

KUVA: KIMMO REKIMIES

oli kotosalla, voitiin pikaiset kuulumiset hoitaa kätevästi seinän lävitse.

Eeva Astalan mieleen ovat jääneet erityisesti Alma Kleen vaatteet ja korut. “Hän käytti usein isoja ja värikkäitä koruja. Pientä tyttöä viehättivät varsinkin kauniit filigraanitekniikalla – hopea- ja kultatangoilla – koristellut rannerenkaat. Arkivaatteina hänellä oli monasti kauniita neuleita. Alman juhla-vaatteista muistan upean leningin, jonka sivuissa olivat irralliset liehut ja niiden koristeena hauskat painot”.

Alma Pihl-Klee harrasti Kuusankoskella ahkerasti tennistä ja teki mielellään myös brodeeraustöitä. Paikkakunnan kuvataiderien-toihin Alman ei tiedetä osallistuneen muulla tavoin kuin ahkerana kulissimaalarina. Kleet muuttivat 1951 Helsinkiin eläkevuosiaan viettämään. Nikolaj kuoli 1960. Alman näkö heikentyi vanhemmiten siinä määrin, ettei hän pystynyt enää viimeisinä vuosinaan kirjoittamaan tai tekemään käsitöitä.

Alman rippilahjaksi saama kultainen rannerengas, jota venäläiset tullimiehet yrittivät irrottaa hänen kädestään pakomatalla Suomeen 1921, herätti vielä myöhemminkin ulkopuolisten mielenkiintoa. Alman jouduttua 83-vuotiaana Helsingissä sairaalaan rannerengas avattiin väkivalloin, koska sairaalassa ei saanut pitää mitään koruja.

Alma Pihl-Klee kuoli 87-vuotiaana kesällä 1976. Hänen tukeaan ja hoitajanaan oli loppuun saakka veljentytär Lydia, jolla oli vuosikymmeniä hyvin läheinen suhde tätiinsä. ❀

Puukaupassa

vauhtisyksy

“Puukaupassa sivutaan tänä vuonna ennätysmääriä. Puuta ostetaan ja myydään vilkkaasti ja hintataso näyttää tyydyttävän myyjä”, kertoo UPM-Kymmenen metsäpäällikkö Pekka Tiililä.

TEKSTI: ESKO PAKKANEN

En usko, että meillä on vaikeuksia saavuttaa tämän vuoden ostotavoitteemme, joka on 12 miljoonaa kuutiometriä yksityismetsistä.”

Kilpailulainsäädäntö kieltää perinteisten hintasopimusten teon puun ostajien ja myyjien välillä. Uuden yrityskohtaisen neuvottelujärjestelmän mukaisesti UPM-Kymmene ja Enso neuvottelivat kumpikin erikseen viime talvena metsänomistajien kanssa puun markkinahintatasoa koskevista odotuksista. Näissä neuvotteluissa todettiin yhteiset näkemykset niin toteutuneesta hintatasosta kuin myös siihen odotettavissa olevista muutoksista.

“UPM-Kymmenen ja metsänomistajien yhteinen näkemys lähti siitä, että tukin hinta saattaisi kohota noin 5 prosenttia, kun taas kuitupuun hinta pysyisi ennallaan kuusikuitupuuta lukuun ottamatta. Siihen povattiin muutaman markan nousua.”

TUKIN HINTA ALENEMASSA

Yhteiset hintaodotukset ovat kuitupuun kohdalla toteutuneet hyvin. Tukin hinta on noussut jonkin

verran odotuksia korkeammalle. Tämä on johtunut sahojen hyvästä suhdannetilanteesta ja sen mukanaan tuomasta kovasta tukin kysynnästä. “Nyt tilanne on muuttumassa. Sahatavaran, erityisesti kuusen, hinta on jo kääntynyt laskuun. Se näkyy myös tukin hinnassa”, Pekka Tiililä kertoo.

Tällä hetkellä voidaan vain arvailla, miten sahatavaramarkkinat kehittyvät. Sahaajat olivat vielä kesän lopulla toiveikkaita, mutta nyt optimistisimmatkin myöntävät, että edessä on notkahdus, Tiililä kertoo. “Kuusisahatavaran hinta on laskenut jo 100 kruunua ja pelätään, että hinta saattaa pudota lyhyessäkin ajassa vielä satoja kruunuja lisää. Ja kun kuusen hinta laskee, on selvää, että mänty tulee perässä.”

Sahatavaran hintakehitys johtuu siitä, että markkinoilla vallitsee ylitarjontatilanne. Erityisen hankala on tilanne Japanin markkinoilla. Ne ovat täysin tukossa ja niiden avautumiseen voi mennä puolikin vuotta. “En pitäisi tuotannon supistuksia Suomen saha-teollisuudessa yllätyksenä.”

Tiililän mukaan myös kuitupuun puolella on ongelmia, joskin toisenlaisia. “Mäntykuitupuuva-

rastomme ovat edelleen ylisuuret. Tämä johtuu viimevuotisista tuotannon supistuksista ja siitä, että sahausken korkea taso on tuottanut runsaasti haketta ja kuitupuuta. Lisäksi tarvittava koivukuitupuun tuonti ei onnistu ilman, että sen kylkiäisenä ostetaan myös mäntykuitupuuta. Joudumme rajoittamaan mäntykuitupuun ostoa ensi kesään saakka. Koivukuitupuun tilanne on nyt tasapainossa.”

“Sellun hintakehitys puolestaan antaa toivoa paremmasta. Samoin paperien hinnoissa on havaittavissa nousua. Toinen asia on, että kun pohjalta lähdetään, parannusta pitää tulla paljon, jotta tuotanto olisi kannattavaa”, sanoo Tiililä.

KUVA: ESKO PAKKANEN

UPM-Kymmenen metsäpäällikkö Pekka Tiililä on ehtinyt näkemään pitkän uransa varrella monenlaisia vuosia puukaupassa. “Tämä on varmasti yksi parhaimpia. Tarjontaa on ollut ja hinnat ovat pysyneet vakaina. Nyt näyttää kuitenkin tukin hintaan olevan alentamistarpeita.”

Ensi vuoden puuntarve on suuri. “Vähintään tämän vuoden määrät pitäisi saada tarjolle yksityismetsistä”, toteaa metsäpäällikkö. “Hintakehityksestä on vaikea esittää arvioita. Tukin hinta tuskin voi pysyä tämän vuoden tasolla. Kuitupuun osalta korostan, että jo nyt on hintatasomme selvästi kovaa kilpailijaamme Ruotsia korkeampi”.

VALKEALASSA PUUTA MYTTY RIVAKAMMIN KUIN KOSKAAN

UPM-Kymmenen Valkealan piiri kattaa kuta kuinkin Kymenlaak-

Jatkuu sivulla 30

son alueen. Miten puukauppa on käynyt piirillä, piiripäällikkö **Ahti Luukkonen**?

“Ehkä paremmin kuin koskaan ennen. Meillä on nyt lokakuun alussa ostettuna lähes jo koko vuoden alkuperäinen tavoite. Kauppaa on käyty hyvin heti siitä lähtien kun päästiin niistä hinta-odotuksista ratkaisuun, oikeastaan kauppoja tehtiin jo ennen sitäkin. Esimerkiksi kesäkuussa meidän osto oli 52 000 kuutiometriä, se oli minusta tosi hyvä tulos. Ja puuta näyttää tulevan tarjolle hyvin loppusyksystäkin, saa vaan nähdä paljonko meillä on vielä varaa ostaa. Ehkä joudumme jonkin verran valikoimaan leimikoitamme.”

Parhaiten kauppa on käynyt Luukkosen mukaan Valkealassa ja Mäntyharjulla, muissa pitäjissä tahti on ollut hieman verkkaisempi. Tilanteeseen saattaa osasyynä

olla myös se, että näissä kahdessa “ökypitäjässä” UPM-Kymmenen suora osto metsänomistajilta on ollut selvästi muita pitäjiä suurempaa.

Valkealan metsänhoitoyhdistyksen toiminnanjohtaja **Jari Ursin** vahvistaa Ahti Luukkosen puheiden pitävän paikkansa. “Puuta on todella myyty hyvin. Ehkä pinta-alaverotuksessa olevat ovat myyneet muita enemmän, mutta toisaalta heille on myös tiedotettu tavallista enemmän sekä puukaupan sopivasta ajankohdasta että uudistamisvähennyksen merkityksestä.”

Normaalisti Kymenlaaksossa ja erityisesti Valkealassa puukauppa on lähtenyt liikkeelle varsin myöhään. “Harvinaista kyllä, tänä vuonna lähti Etelä-Karjalan yhdistysten liiton alueella puukauppa liikkeelle kaikkein ripeimmin juuri Valkealassa. Ja

syyskuun lopussa puuta oli ostettu jo saman verran kuin koko viime vuonna. Kaikkein ripeintä osto on ollut teillä UPM-Kymmenessä.” Pitäjän vuotuinen hakkuusuunnite on 220 000 kuutiometriä ja siihen Ursin uskoo ilman muuta päästävän. Viime vuonna Valkealasta myytiin 170 000 kuutiometriä.

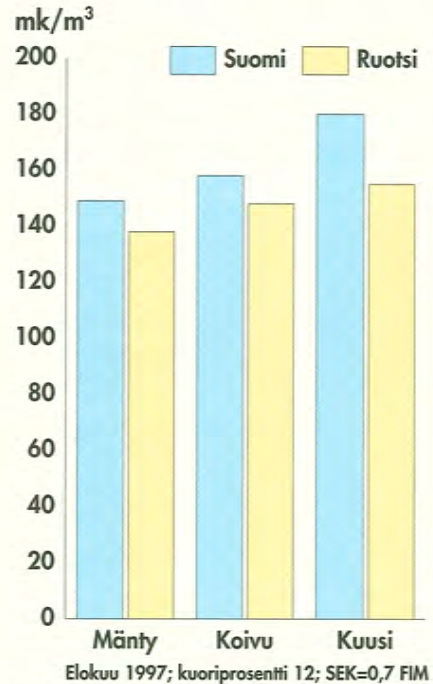
Miksi puukauppa on varhentunut, Jari Ursin ei osaa täysin selittää. “Yhtenä syynä on varmaan se, että me tarjottiin alkuvuodesta ilmaista leimausta. Se toi aika paljon leimaustilauksia jo ennen kesälomia. Ja kun hinnat ovat säilyneet vakaina, eikä markkinoilta ole ainakaan vielä tullut sellaisia hälyttäviä viestejä, jotka olisivat jarruttaneet puukauppaa, niin myyntihaluja on riittänyt.”

Ahti Luukkosen arvion mukaan UPM-Kymmenen osuus Val-

kealan puukaupasta on runsaat 40 prosenttia. Loppua ovat jakamassa kaksi suurta, Enso ja Metsäliitto, sekä kahdeksan pienempää ostajaa. Osa näistä on sellaisia, joilla ei ole omaa osto-organisaatiota, vaan metsänhoitoyhdistys toimittaa tukit näille suoraan sahalle saakka. Kilpailua siis on riittävästi, vakuuttaa Luukkonen, mihin Ursin lisää, että “kaikki ovat kuitenkin saaneet puuta”.

Entäpä ensi vuosi? Ursin uskoo tarjonnan säilyvän hyvänä, mikäli puun hinnoissa ei vaan tapahdu isoja muutoksia. “Etenkään tukin hinta ei saisi pudota paljoa, sillä havutukin hinta ratkaisee puukauppoihin ryhtymisen. Jos vaikka tukin hintaa alennetaan 15 markkaa, ja kuitupuun hintaa nostetaan saman verran, niin ei se tuo enää samoja määriä puuta markkinoille.” Molemmat metsämiehet

KUITUPUUN TIENVARSIHINNAT

KUVA: ESKO PAKKANEN

Puukaupassa on tänä vuonna ollut tekemisen makuu, vakuuttavat Valkealan metsänhoitoyhdistyksen toiminnanjohtaja Jari Ursin (vas.) ja UPM-Kymmenen Valkealan piiripäällikkö Ahti Luukkonen. “Hinnat ovat säilyneet vakaina ja tarjontaa on riittänyt.”

kuitenkin toivovat, että ensi vuonna kysyntä saataisiin enemmän kuitupuupainotteiseksi. "Metsät kaipaisivat harvennuksia ehdottomasti", miehet vakuuttavat.

MYYJÄT TYYTYVÄISIÄ, MUTTA PARENNETTAVAA- KIN LÖYTYY

UPM-Kymmene teetti tänä kesänä tyytyväisyystutkimuksen omien puukauppa-asiakkaitensa keskuudessa. Kokonaisuutena tulokset olivat hyvät. Viimeksi teemmäänsä kauppaan kolmannes 1 700 vastanneesta oli erittäin tyytyväisiä, reilu puolet melko tyytyväisiä ja vain 2 prosenttia tyytymättömiä. Keskittytyväisyys oli 4,2 asteikolla 1...5.

"Vaikka yleisesti ottaen asiakkaamme olivatkin tyytyväisiä, meillä on edelleenkin varaa parantaa toimintaamme. Monella vastaajalla oli pientä, eräillä vähän isompaakin huomautettavaa. Niistä pyrimme ottamaan opiksemme", vakuuttaa Pekka Tiililä.

"On hyvä ottaa pari asiaa esiin näistä haastattelutuloksista. Kun on viime aikoina väitetty, ettei puukaupassa olisi kilpailua eikä myyjällä mahdollisuutta valita ostajaa, niin meidän myyjistämme kolme neljästä ilmoitti, että hänellä on mahdollisuus myydä puunsa kolmelle tai useammalle ostajalle.

Toinen tulos koski metsänhoitoyhdistysten tehtävää. Valtaosa vastanneista oli sitä mieltä, että yhdistysten tärkein tehtävä on tarjota metsänhoidollisia palveluita. Ja metsänomistajat myös olivat tyytyväisiä yhdistysten palveluihin."

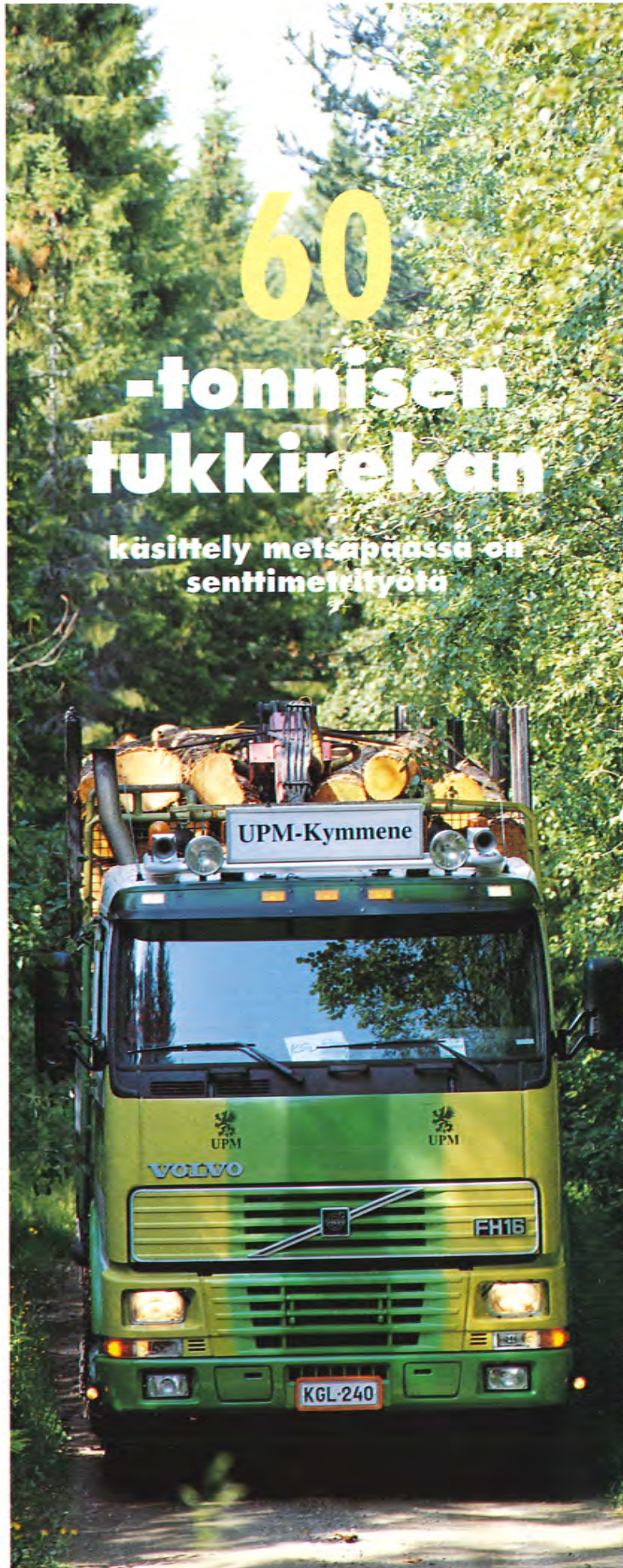
Kahden tukkirekan karheaääniset dieselit jyrisevät ristiinalaisen vanhan maatilan pihamaalla. Ympäristössä, jossa vuosisadan alkupuolella talutettiin hevosia tukkimetsästä talliin, korskuu nyt kummankin Volvon moottoripellin alla yli 500 hevosvoimaa.

Autojen 50 kuutiometrin kuormat täyttyvät rekkojen omilla nostureilla parissakymmenessä minuutissa. Kuusanniemeen on lähdössä mäntykuitua ja Lappeenrantaan tukkia.

Jokaisen viiden metrin nipun ympäri vedetään kuorman tukivoittamiseksi vielä pari "liinaa" ja kokonaispainoltaan 60-tonnisten yhdistelmien matka alkaa.

Pihamaalla on suuria kivenmuhkuroita, joiden lomitse **Matti Immonen** pujottelee. Harmaan ulkorakennuksen nurkalla, käännyttäessä kylätielle, väännetään rekan nuppi 90 asteen kulmaan perävaunuihin verrattuna. Tällöin Matti tarttuu radiopuhelimeen ja kysyy takana ajavalta nuoremmalta veljeltään, miten yhdistelmän peräosa liikkuu. "Hyvin menee, kymmenen senttiä on postilaatikoon vielä varaa", vastaa **Pekka Immonen**.

"Ongelmia on metsässä vasta sitten, kun joudutaan perävaunun puut hakemaan nupilla", myhäilee Matti Immonen. Hänen mukaansa tukinajossa on se hyvä puoli, että kahta samanlaista työpäivää ei

60
-tonnisen
tukkirekan
käsittely metsäpaassa on
senttimetrityötä

ole. Joka päivä ovat edessä uudet ongelmat.

Kylätiellä 22-metrinen rekka luikertelee hädintuskin tienvarsi-puiden oksien alitse, isommalla maantiellä käytetään viimeistään 12 vaihteesta. Ilmastoidussa ohjaamossa kelpaa istua. Työtila on sopivan lämpöinen niin paukkupakkasella kuin kesäkuumallakin.

Muutakin hyötyä ilmastoinnista on.

“Jos auringonpaisteesta jou-

johtajaa **Seppo Oraa** puukuljetuksista.

“Uusi auto maksaa nostureineen ja perävaunuineen noin puolitosta miljoonaa markkaa. Yleensä sitä kannattaa pitää tukinajossa 3 – 5 vuotta. Sen jälkeen auto sopii kevyempään liikenteeseen, kuten rahdinajoon maantielle”, kertoo Seppo Ora.

Ajettaessa puutavaraa tehtaille ovat kuljetusmatkat yleensä 100 kilometrin kahta puolta, tosin

den ajojen löytäminen kalliille kalustolle on hankalaa.

Ora kertoo puukuljetusten kannattavuuden olevan tiukoilla, koska työtä tarjoavia isoja yhtiöitä on enää kolme: UPM-Kymmene, Enso ja Metsäliitto. Samalla hän harmittelee myös valtiovallan asettamia diesel- ja nuppiveroja.

Yksi Orpe Kuljetuksen keino selviytyä taloudellisesti tiukassa tilanteesta on hyvä henkilökunta. “Pitää olla ykkösluokan miehet kuskeina. He pitävät pahoissakin paikoissa kaluston kunnossa. Meillä on hyviä miehiä”, kehaisee Seppo Ora.

Orpe Kuljetuksella on ajossa kuusi puutavara-autoa. Työssä on keskimäärin 10 kuljettajaa.

Kun ajoa on paljon, tapahtuu se kahdessa vuorossa. Yleensä kesäaikana riittää kuitenkin työskentely yhdessä löysissä. Orpen vihreät autot liikkuvat Kaakkois-Suomen lisäksi myös muualla Keski- ja Etelä-Suomessa.

PUOLET PUUSTA AUTOILLA KUUSANNIEMEEN

Kymin Kuusanniemen sellutehtaalle tulee tänä vuonna noin 2,1 miljoonaa kuutiometriä puuta. Autot rahtaavat tästä noin puolet eli miljoona kuutiometriä.

Miljoonan motin kuljettamiseen tarvitaan noin 20 000 rekka-

kuormaa. Määrä merkitsee keskimäärin 75 auton käyntiä Kuusanniemessä päivittäin.

Puukuljetukset ovat pienyrittäjien temmellyskenttää. Kuusankosken läpi puukentälle ajavat tänä vuonna noin 350:n urakoitsijan autot.

Tehtas maksaa puusta perille toimitettuna. Hankinta-alueiden piirit maksavat autoilijoille heidän osuutensa.

Kymi ilmoittaa kuukausittain puuntarpeensa UPM-Kymmene Metsän Etelä-Suomen hankinta-alueelle. Hankintapäällikkö **Matti Halinen** kertoo sen jälkeen kuljetustarpeista piireille ja piirit puolestaan sopivat ajoista tarkemmin autoilijoiden kanssa.

Esimerkiksi Ristiinassa han-

Autonkuljettaja Matti Immonen (vas.), toimitusjohtaja Seppo Ora ja Matin velipoika Pekka Immonen neuvonpidossa Kristiinassa.

tuisi pitämään lastatessa ikkunat auki, olisi koko ohjaamo kuoren ja pölyn peitossa liikkeelle lähtiessä”, selvittää Matti Immonen.

JOPA 200 000 KILOMETRIÄ VUODESSA

Matkalla kohti Kuusankoskea käännetään rekka 10 000 markan puulasteineen huoltoaseman pihaan. Kahvikupin ääressä tentataan Orpe Kuljetuksen toimitus-

Orpe Kuljetuksen autot toivat keväällä runsaasti puuta Kouvolasta ja Tillolan kankaalta Kuusanniemeen. Matkaa tuli tällöin vain kymmenkunta kilometriä. “Vuoden mittaan kertyy yhdelle autolle kilometrejä 80 000:sta 200 000:een”.

Seppo Oran toivomuksena on läpi vuoden jatkuva tasainen ajo. Hankalia kuljetusyrittäjille ovat tilanteet, jolloin ajo tehtaalte lopetetaan ennalta arvaamatta. Mui-

Puutavaran kuljettajien mielestä puiden vastaanotto on järjestetty hyvin Kuusanniemessä: sieltä selviää nopeasti paluumatkalle.

“Joskus käsintehdystä paperista valmistettu pelastusrenkas riittää auttamaan meitä selviytymään matkasta”

kinta-esimies **Raimo Ruponen** saa tietokoneellaan tiedot puuntarpeesta ja antaa niiden mukaan autoilijoille ohjeet mistä puu haetaan sekä mihin ja koska se kuljetetaan.

Kuljetussopimukset piirien kanssa voivat olla eri mittaisia. Tällä hetkellä Orpe Kuljetuksella on kuljetussopimus Kangasniemen piirin kanssa.

Metsäteollisuus työllistää Kuusankosken ympäristössä runsaasti kuljetuskalustoa. Esimerkiksi viitiseentoista valkealalaista autoilijaa ansaitsee elantonsa puukuljetuksista. Kolmella yrityksellä on kuljetussopimus UPM-Kymmene Metsän Valkealan piirin kanssa.

Toimitusjohtaja **Pasi Heiskanen** Kaakkois-Suomen Kuljetusyritykset ry:stä toteaa puukuljetusten rahtitason olevan alhaisen. Metsäteollisuuden merkitys nähdään kuitenkin positiivisena, koska mm. UPM-Kymmene on monen alueella toimivan autoilijan asiakas. Hankaluutena koetaan Heiskanen mielestä se, että noin 90 prosenttia kuljetuksista toteutetaan alihankintana.

Mittaustyönjohtaja Pekka Isokuorti (edessä) “kuutioi” Pekka Immosen tehtaalle tuoman kuorman, eli muuttaa lastin painon kuutiometreiksi.

Syyskuun 28. päivänä 1994 kello 00.24 tapahtui jotakin, minkä ei pitänyt olla mahdollista – iso autolautta Estonia haaksirikkou-tui. Kahdeksansataa-viisikymmentäkaksi ihmistä menetti henkensä ja vain satakolmekymmentäkuusi kyettiin pelastamaan.

“Sinä yönä olin itse Viking Linen Mariellalla matkalla kotiin Helsingistä. Mariella saapui onnettomuuspaikalle n. 25 minuuttia Estonian uppoamisen jälkeen. Yöstä ja sitä seuraavasta päivästä muodostui todellinen painajainen meille, jotka jouduimme seuraamaan pelastustoimia passiivisina sivusta”, kertoo taiteilija **Kerstin Svanberg**.

“Tämä käsittämätön murhenäytelmä on siitä lähtien osin leimannut taiteellista tuotantoani. Tuloksena on ollut erikokoisia pelastusrenkaita. Nyt kolme vuotta onnettomuuden jälkeen asetan kokoelman pelastusrenkaitani ensi kertaa näyttelille. Ne on kuljetettu Suomeen au-

tolautalla suuressa puulaatikossa. Matkalla ne ohittivat onnettomuuspaikan hyvin läheltä.”

Pelastusrenkas on ympyrän muotoinen. Symbolisanakirjan mukaan ympyrä ja kehä symbolisoivat ikuisuutta, jatkuvuutta, jumaluutta ja elämää. Ympyrä merkitsee myös voimaa ja täyttymystä.

“Pelastusrenkaitteni väritys on usein sekoitus mustaa, ruskeaa, sinistä ja kultaa. Värisymboliikassa sininen edustaa totuutta, älykkyyttä ja viisautta; ruskea puolestaan maata ja multaa. Kulta symbolisoi aurinkoa, jumaluutta, voimaa ja kuolemattomuutta. Musta edustaa alkuaikojen pimeyttä, näkymätöntä ja kätkeynyttä, pahuutta, surua ja vakavuutta.

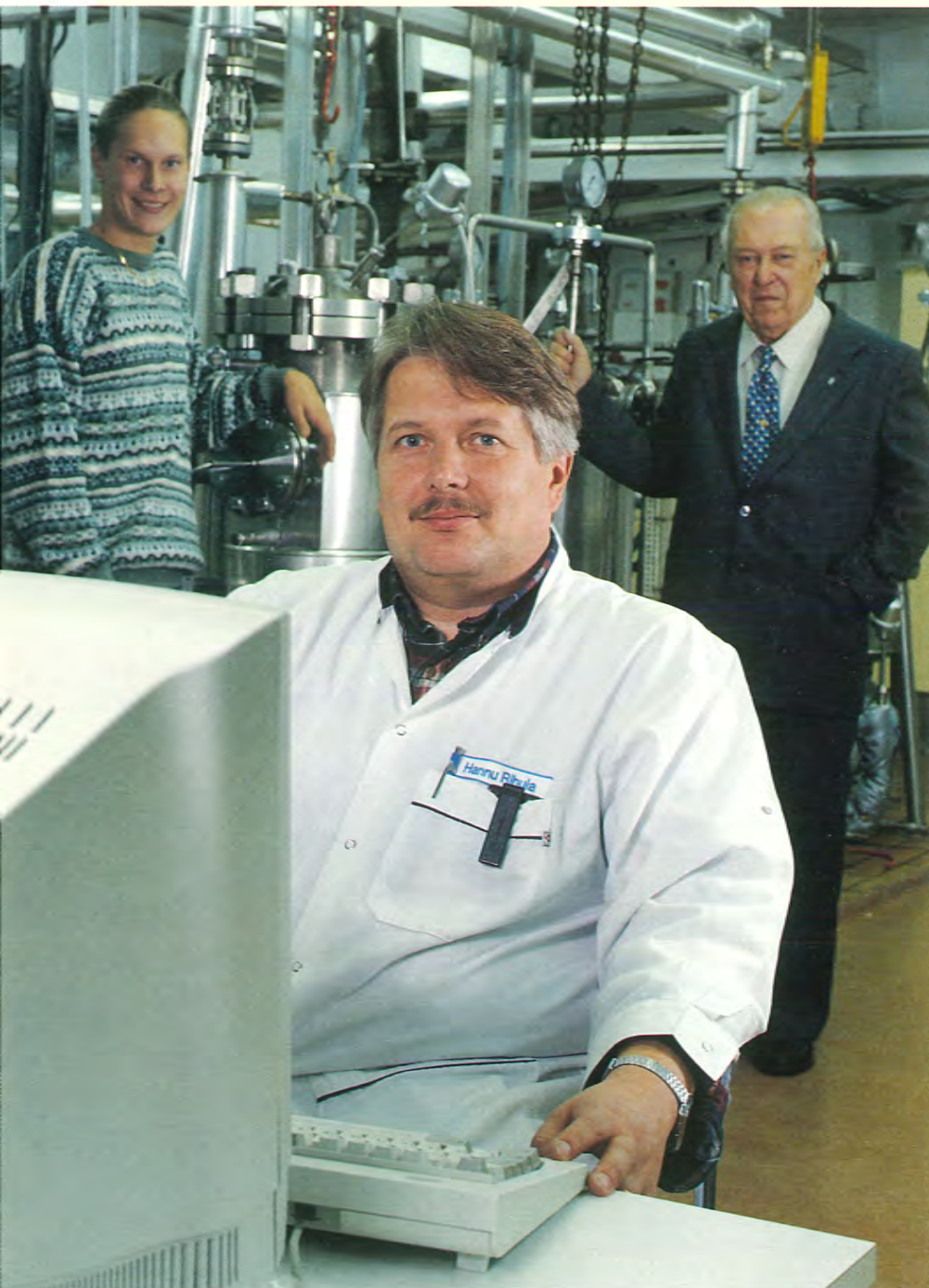
KUVA: KIMMO REKIMIES

Nämä muoto- ja värisymboleihin liittyvät tulkinnat voivat toimia johtolankoina Estonia-installaatiooni. Kenties pimeydessä on valoa. Joskus käsintehdystä paperista valmistettu pelastusrenkas riittää auttamaan meitä selviytymään matkasta.”

Kerstin Svanbergin näyttely Pelastusrenkaat on Suomen Paperitaidegalleriassa Kuusankoskella 6.11.1997 – 18.1.1998.

Yhtiötä ei vaihde

Kun vuosi sitten alettiin selvittää useammassa polvessa Kymiä palvelleita sukuja, osattiin odottaa viiden sukupolven yhtiöläisiä. Yhtiön palveluksesta löytyi kuitenkin myös yksi kuudennen polven kymiläinen: Rihulan suku on ollut yhtiöllä töissä aina ensimmäisten tehtaiden rakennusvaiheista lähtien.

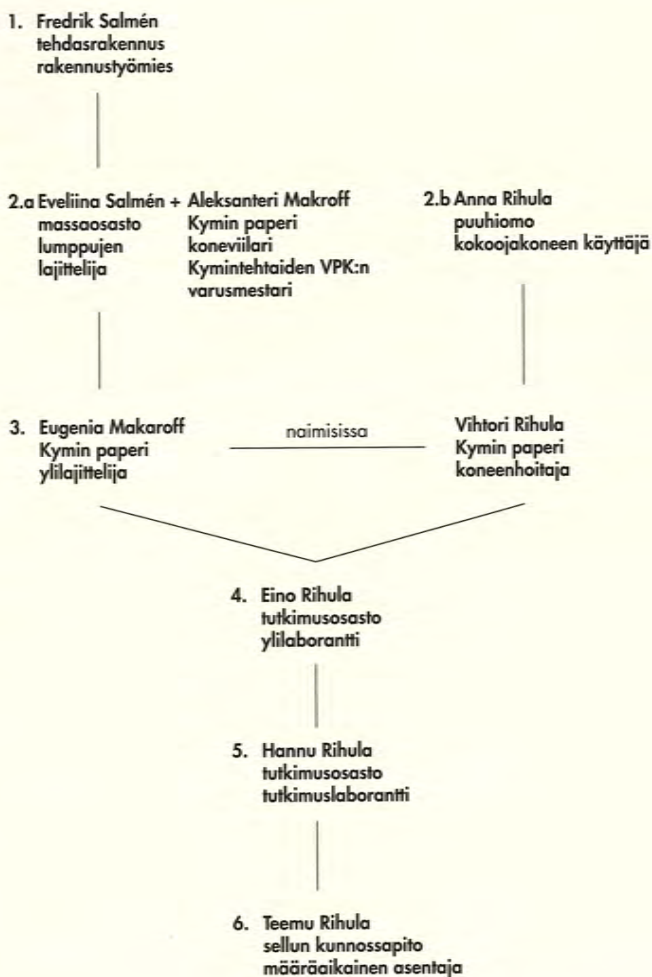
SALMÉNIN SUKUHAARA

1. Fredrik Salmén

Kuuden yhtiöläissukupolven tarina alkaa perimätiedon mukaan Kymintehtaan rakennustyömaalta 125 vuotta sitten. Rakennustyömies Fredrik Salmén oli tietävästi kolmas yhtiöön palkattu työntekijä. Hän saapui paikkakunnalle idästä, missä oli ollut Saimaan kanavaa rakentamassa, vetäen vesikelkassa työkalujaan. Isän kelkkakyydissä lootien päällä matkasi myös pikkuinen Eveliina. Ruotsia äidinkielenään puhunut Fredrik sopeutui hyvin työskentelemään ruotsinkielisen työnjohdon alaisena.

Kolme sukupolvea Rihuloita Kymin tutkimuskeskuksen selluosastolla: Hannu (edessä), Teemu (vas.) ja Eino Rihula.

Rihulan kuusi kymiläistä sukupolvea

2. a) Eveliina Salmén ja Aleksanteri Makaroff

Eveliina Salmén oli tiettävästi hieman toisella kymmenellä päästesään Kymin paperitehtaan massaosaston “rättivintille” töihin. Hänen tehtävänään oli käsitellä Venäjältä tuotuja lumppuja, irrottaa niistä napit ja soljet sekä ratkoa saumat auki. Sitten erilaiset lumput eroteltiin toisistaan ja leikeltiin sopivan suuruisiksi palasiksi massankeittoa varten.

Eveliina avioitui maailmaa nähneen merikarhun Aleksanteri Makaroffin kanssa. Aleksanterin on kerrottu toimineen mm. laivan kone-mestarina Kaspiamerellä. Ennen Kuusankoskelle tuloaan hän työskenteli hinaajalla, joka veti tukkilauttoja Mäntyharjun reitillä, Voikoskelta Vuohijärven eteläpäähän. Konetuntemuksensa ansiosta Aleksanteri pääsi viilariksi paperikoneille. Hän oli mukana perustamassa Kymintehtaan palokuntaa, jonka varusmestarina hän myös toimi hoitaen höyryruiskuja.

Eveliinalle ja Aleksanterille syntyi tytär Eugenia ja poika Valdemar. Sukunimensä myöhemmin Malmiksi muuttanut Valdemar aloitti lakaisijana korjauspajalla ja eteni lopulta sorvausosaston työnjohtajaksi.

RIHULAN SUKUHAARA

2. b) Anna Rihula

Jaalasta kotoisin oleva Anna Ri-

hula jäi vuosisadan vaihteessa leskeksi muonatorpparimiehensä Juhon hukuttua Pyhäjärveen. Nuori yksinhuoltajaäiti muutti lastensa Marian ja Vihtorin kanssa Kuusankoskelle ja pääsi tiettävästi puuhiomon kokooja-

koneelle töihin. Maria-tytär työskenteli ensin arkkisalissa, mutta kun hänen terveytensä heikkeni, hänet siirrettiin hissien kuljettajaksi.

Jatkuu sivulla 36

SUVUT YHTYVÄT

3. Eugenia Makaroff ja Vihtori Rihula

Vihtori, Anna Rihulan poika, tuli 14-vuotiaana Kymille postinkantajaksi. Vuonna 1907 hän sai siirron paperitehtaalle, missä hän vuosien kuluessa eteni prässipojasta rulla- ja silinterimiehen tehtävien kautta paperikoneenhoitajaksi. Vihtori avioitui Eveliina ja Aleksanteri Makaroffin tyttären, Eugenian kanssa. Perheeseen syntyi Eino-niminen poika vuonna 1921.

Vihtorin äkillisen kuoleman jälkeen vuonna 1925 Eugenia otettiin Kymin paperitehtaalle ylilajittelijaksi. Kolmekymmentä vuotta hän toimi arkkisalin emäntänä jakaen arkkeja lajittelijoille ja valvoen heidän työtään. Eino-poika pääsi muutaman kerran äitinsä mukana tehtaan toimintaa ihmettelemään.

“Muistan, että äitini puhui aina paperisalin elefantista. Sitä piti tietysti käydä katsomassa. Elefantti söi kovasti jätepaperia ja ulosti toisesta päästä jauhettua massaa, eli kyseessä oli tietysti mokkamylly. Toinen erikoisuus lapsen silmissä oli PK 6, joka tuolloin vielä kävi höyrykoneella”, kertoo **Eino Rihula**.

4. EINO RIHULA

Omaa koulu- ja työtaustaansa Eino Rihula, 76, luonnehtii tyypilliseksi tehtaalaistarinaksi. Hän kävi ensin yhtiön valmistavan ja sitten varsinaisen kansakoulun, minkä jälkeen hänelle oli itsestäänselvyys hakeutua yhtiön ammattikouluun. Työnsä hän aloitti rakennusosastolla, siirtyi pa-

Makaroffit vuosisadan alussa: Valdemar (takana vas.), Aleksanteri, Senni, Eveliina ja Senja. Edessä Irene (vas.) ja Eugenia.

peritehtaalle prässipojaksi ja lähti sotaan talousosaston autonkuljettajana. Vuonna 1945 hän palasi takaisin ratiin taakse.

“Eräänä päivänä Kuusaan paperitehtaan korkea johtaja, DI Sucksdorf, oli jättänyt autotalille sanan tulla puheilleen. Minä tietysti pohdin, mitä pahaa olin tehnyt. Astuesani arkana johtajan eteen hän kysyikin, olisinko kiinnostunut osallistumaan yhtiön edustajana Helsingissä alkavalle laboranttikurssille. Ammattikoulussa paperiteknologian opettajana toiminut insinööri Jaakko Nikula oli ehdottanut minua koulutukseen lähetettäväksi”, muistelee Eino Rihula.

Laboranttikurssin käytyään Eino Rihula sai työpaikan Päälaboratoriossa (nykyisin Tutkimuskeskus). Myöhemmin hän vielä suoritti kemian tekniikan tutkinnon Tampereen teknillisessä koulussa. Sellun kemia muodostui laboratorioteknikko Rihulan varsinaiseksi työsaraksi. Eläkkeelle hän siirtyi vuonna 1986.

5. HANNU RIHULA

Omena ei ole pudonnut kauas puusta, sillä Eino Rihulan poika, Hannu, 44, työskentelee myös Tutkimuskes-

kuksessa. Suoritettuaan keskikoulun jälkeen Joensuussa laboranttilinjan hän pääsi Kymille töihin.

“Kohta tulee 25 vuotta täyteen yhtiössä. Missään muualla en ole töissä ollutkaan. Oli niin luonnollista tulla tänne. Kai se jotakin vaikutti, että isä oli tutkimuksessa laboratorioteknikkona”, arvelee Hannu Rihula.

Yhdessä isä ja poika eivät kuitenkaan työskennelleet, sillä Hannu keskittyi sellun kemian sijaan muovipuolelle tutkimaan polyesterihartseja. Yhtiön luovuttua Porvoon tehtaista Hannu siirtyi tutkimuskeskukseen hankitulle koekoneelle jolla tutkittiin paperin ja kartongin jatkojalostusta. Tämän jälkeen tulivat erilaiset tehdastutkimukset ja koeajot sekä suurnopeus videokuvaukset sekä erilaiset tietokonesovellukset. Tätä nykyä hän toimii osaston mikrotutkimusyksikönä vastaten pitkälle tietotekniseen tutkimuksen ohjelmien ja sovellusten toimivuudesta.

6. TEEMU RIHULA

Kun Hannu Rihulan esikoinen, Teemu, pikkupoikana kävi “Avoimien ovien päivänä” tutustumassa yhtiöön, yksi asia jäi hänelle mieleen

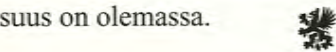
Yhtiöläisyyttä monien sukupolvien ajan

ylitse muiden. Tutkimusosastolla oli pyörivä keitin, joka kippasi muovisaaviin karabelleja lapsille tarjottaviksi.

Mutta Teemusta, 21, ei tullutkaan tutkimuksen väkeä. Käytyään ensin paikkakunnan ammattikoulun ja sitten armeijan Teemu pyrki opiskelemaan Kymin teollisuusoppilaitokseen. Valmistuttuaan syksyllä 1997 hän pääsi töihin Kuusanniemen sellutehtaan kunnossapitoon, missä oli työskennellyt jo parina kesänä.

“Homma on ihan mielenkiintoista. Jos töitä vain riittää, jään Kuusankoskelle asumaan”, arvelee Teemu Rihula.

Näin ollen, varovasti enustaan seitsemännekin yhtiöläissukupolven mahdollisuus on olemassa.

Viime vuoden lopussa käynnistetyn kyselyn tavoitteena oli kartoittaa Kymiä useammassa sukupolvessa palvelleet suvut. Uutiskymissä olleeseen kyselyyn tuli yli 200 vastausta: puhelinsoittoja, sähköpostia, kirjeitä ja henkilökohtaisia käyntejä viestintäosastolla. Monien yhtiöläissukupolvien runsaus yllätti, ja merkittäviä olivat myös monien yhtiötä vuosikymmenien aikana palvelleiden pitkät työsuhteet.

Yhtiöläisyys on paikkakunnalla laaja käsite; ihmisten ajatuksissa niin Kymin, Voikkaan, Finnish Chemicalsin kuin Finnish Peroxidesinkin tehtaat ovat yksi ja sama käsite – Kuusankosken tehtaat. Vuosikymmenien aikana perheiden jäsenistä joku on saattanut työskennellä näillä kaikilla Kymiyhtiön tuotantolaitoksilla, jotka ovat nyt itsenäisiä tulosvastuullisia yksiköitä tai yhtiöitä. Rajanve-

toa, kuka on yksinomaan Kymillä monen sukupolven edustaja, ei tässä kyselyssä voitu tehdä. Vastauksia tuli myös ‘vanhan Kymiyhtiön’ muilta paikkakunnilta.

Todellinen yllätys oli, että Kymin palveluksessa on tällä hetkellä henkilö, joka edustaa suvusaan kuudetta yhtiöläissukupolvea. Kyselyä suunniteltaessa viiden sukupolven yhtiöläisiä osattiin odottaa, tosin ei niin montaa kuin nyt ilmeni – peräti 12. Neljännen sukupolven yhtiöläisiä löytyi tämän kyselyn perusteella noin 90. Kolmannessa polvessa työskenteleviä saatiin selville hieinan yli 100 ja toisessa sukupolvessa työskenteleviä ilmoittautui lähes 40.

Monet vastaajista olivat useamman sukupolven yhtiöläisiä molempien vanhempiensa puolelta. Yhteenvetolistauksissa on otettu huomioon, jos samasta per-

heestä sekä vanhemmat että lapset ovat töissä yhtiön palveluksessa, esim. lapsi edustaa perheessä 5. yhtiöläissukupolvea ja isä neljättä. Kesäharjoittelijat ja lomittajat ovat listauksessa mukana, mutta esim. ‘tonnilaiset’ ja ‘TET:iläiset’ eivät.

Useissa vastauksissa oli tulokunnanvaraisuutta. Aina ei myöskään ollut tarkkaa tietoa mm. siitä oliko joku edesmennyt sukulainen ollut palveluksessa vai ei, tai ei tiedetty henkilön nimeä. Jos asiasta ei ollut varmaa tietoa kirjattiin sukupolvien määrä viimeisen varman tiedon perusteella.

Kaikki saadut tiedot arkistoidaan Kymin keskusarkistoon, jossa niihin voi sopimuksen mukaan käydä tutustumassa. On muistettava, että nyt tehty kysely on ‘epävirallinen’ ja lähinnä suuntaa-antava.

6. JA 5. SEKÄ 4. YHTIÖLÄISSUKUPOLVET

Koska Uutiskymin palstatila on rajallinen, julkaisemme vain viiden ja neljännen sukupolven yhtiöläiset Kuusankosken tehtailla. Kuuden sukupolven yhtiöläisperheen, Rihulat, esittelemme oheisessa jutussa.

Puutteelliset nimetiedot olemme jättäneet listauksesta pois.

Kymillä 6. sukupolvessa työskentelevä:

Rihula Teemu sellun koneryhmä.

Kymillä 5. sukupolvessa työskentelevät tai tilapäisessä työsuhteessa olleet:

Ahlberg Riku kuljetus, Inginmaa Markku (harjoittelija), Kujala Anja markkinointi, Liljanheimo

Jarkko Ky höyry, Perätalo Outi (ammattikoulu, Pesu Panu (harjoittelija), Rämä Erkki (harjoittelija), Salminen Jari PK 9, Sipilä Kimmo arkkisali.

Voikkaalla ja muualla 5. sukupolvessa työskentelevät tai tilapäisessä työsuhteessa olleet:

Linden Timo Finnish Peroxides, Raschka Jouko Vo paperi, Vanhalakka Matti, Jukka ja Pekka Vo korjauspaja.

Kymillä 4. sukupolvessa työskentelevät tai tilapäisessä työsuhteessa olleet:

Aarnio Anja siivous, Ailio Kirsi paperitehdas ja rakennusosasto (ei enää palv.), Andersson Jukka Kni höyry, Anttila Pia ja Anttila Pekka (lomittajia), Backman Antti (lomit-

taja), Haapala Juhani PK 7, Hasari Marko ja Tiina (harjoittelijoina), Heiskala Pasi Ky höyry, Helander Esa paperitehtaan k-pito, Hokkanen Mika arkkisali, Huuskonen Jari arkkisali ja Huuskonen Risto arkkisali, Inginmaa Matti PK 9, Jussila Harri ympäristöasiat, Kalenius Eija siivous, Karhu Antti (harjoittelija), Karhu Tomi sellu, Konga Ari arkkisali ja Konga Kirsi tutkimus, Koskinen Simo paperivarasto, Kujala Lassi vuorokorjaus ja Kujala Raimo päällystyslaitos, Kääpä Sanna siivous, Laako Juha ostovarasto, Laaksonen Markku sellutehdas, Laari Ari automaatio-osasto, Laitinen Merja siivous, Leinonen Jussi päällystyslaitos, Liljanheimo Esko päällystyslaitos, Linden Tarmo paperitehtaan kun-

Jatkuu sivulla 38

Maria Rihula (istumasaa vas.) lastensa Vihtorin ja Annan kanssa.

Kymin 125 vuotta

nossapito, Makkonen Lasse konekorjaamopalvelut, Matti Inginmaa PK 9, Mäkynen Anri PK 8, Niemi, Kari hienopaperin kunnossapito, Nikkilä Satu markkinointi, Nikula Ulla (harjoittelija), Nokkanen Jouni energia, Nurminen Petri PK 1 – 2, Nöjd Aila siivous, Ojonen Linnea (harjoittelija), Palander Jarmo PK 1 – 2, Penttilä Ari Ky höyry (ammattikoulu), Perätalo Lasse PK 7, Pesu Helena eläkeosasto, Puustinen Teija markkinointi, Pälvisalo Anssi palkkaosasto, Rainamaa Maarit talousosasto, Rihu Jukka vuorokorjaus, Rihu Jukka vuorokorjaus, Rihula Hannu tutkimuskeskus, Rämä Maija-Liisa siivous, Saarela Mika Ky hiomo ja Saarela Hans PK 9, Salminen Vesa sellun automaatiokunnossapito, Siren Riku rakennusosasto, Sormunen Esa PK 9 ja Sormunen Kai vuorokorjaus, Suur-Askola Leena tekninen asiakaspalvelu, Talastie Veli-Matti siivous, Telkkinen Timo päällystyslaitos, Timonen Raimo arkkisali, Tolpala Seppo paperitehdas kunnossapito, Valo Sinikka sellun laboratorio, Virtanen Niko PK 1 – 2, Weckman Seppo, paperitehtaan kunnossapito.

Muulla työskentelevät tai tälpäisessä työsuhteessa olleet 4. sukupolven edustajat:

Ahtiainen Katja sekä Petri ja Mika Ahtiainen (Vo tehdas harjoittelijat), Avikainen Heli Vo paperi, Heimonen Jarkko Vo höyry, Hölsä Jukka UPM-Kymmene Distribution Belgia, Joutjärvi Petri Vo paperi, Juslin Ari Vo k-pito, Kotola Mika Vo höyry, Lahtela Esa UPM-Kymmene Kaipola, Lehminen Kimmo Vo kunnossapito, Luoranen Jouni Vo rakennus ja Luoranen Juha Vo sähkö, Nikkinen Timo Vo paperi, Perätalo Pekka Finnish Chemicals, Pihkala Terttu Vo tehdas ja Pihkala Marja Kaukas, Rantanen Seppo Vo paperi ja Rantanen Antti Vo paperi, Rinne Jukka Finnish Peroxides, Ström Esa Vo tehdas, Turkkila Timo Vo tehdas, Uronen Marja varasto ja Uronen Esko Vo höyry, Vaitinen Markku Vo tehdas, Vesa Seppo Vo kunnossapito, Viljakainen Matti Vo kunnossapito.

Helmikuussa vuonna 1872 pidettiin Forssassa kokous, jossa **Axel Wilhelm Wahrenin** johdolla sovittiin Kymin Osakeyhtiön perustamisesta Kuusankosken äärelle. Tammikuussa samana

KUVA: KYMIN ARKISTO

Kuusankosken tehdas rakenteilla vuonna 1872. Nykyisen Kuusaan puoleisella rannalla on muualta siirrettyjä rakennuksia. Alakuvassa Kymin uusin paperikone, vuonna 1988 käynnistynyt PK9.

vuonna perusti kreivi **Carl Robert Mannerheim** yhdessä 33:n muun osakkeenomistajan kanssa Kuusankoski Osakeyhtiön.

Vuonna 1897 aloitettiin Voikkaan tehtaan rakennustyöt.

Vuonna 1904 Kymin Osakeyhtiö osti sekä Kuusankoski Osakeyhtiön että Tampereen Kattohuopatehdas Osakeyhtiön omistaman Voikkaan tehtaan. Syntyi yksi maailman suurimmista metsäteollisuusyrityksistä.

Vuosisadan alun kannattavuusvaikeuksien jälkeen alkoi voimakas laajeneminen. Vuonna 1915 ostettiin Juantehdas Osakeyhtiö ja vajaa vuosi myöhemmin Hallan saha Kotkasta.

Kissakoski Osakeyhtiö ja Verlan puuhiomo ja pahvitehdas liitettiin yhtiöön vuonna 1922. Tänä

päivänä Verla on UPM-Kymmene Oy:n ylläpitämä, maailmanperintöluetteloon hyväksytty tehdasmuseo.

Vuonna 1933 hankittiin osakeenemmistö valimo- ja rautateolli-

saasti metsäomaisuutta.

Merkittäviin investointeihin päästiin Kuusankoskella 1960-luvulla. Voikkaan PK 11 käynnistyi vuonna 1961 ja Kuusanniemen sellutehdas vuonna 1964. Länsi-

Saksaan perustettiin yhdessä Oy Kaukas Ab:n kanssa tytäryhtiö Nordland Papier, jonka ensimmäinen paperikone aloitti toimintansa vuonna 1969.

MUKAAN KEMIAN-TEOLLISUUTEEN

Kymi tuli 1960- ja 1970-lukujen vaihteessa osakkaaksi

muoviteollisuuden raaka-aineita valmistaviin yrityksiin ja perusti oman kemian tehtaan Porvoon

KUVA: KAIUS HEDENSTRÖM

KANSAINVÄLISEKSI 1930-LUVULLA

Kymin kansainvälistyminen alkoi, kun yhtiö vuonna 1930 osti Blackburnissa Englannissa sijaitsevan Star Paper Mills Limitedin. Seuraavana vuonna siirtyi Barnsleyssä toimiva Yorkshire Paper Mills Kymin omistukseen.

Kymintehtaalle rakennettiin 1930-luvulla kaksi ns. yankee-konetta ja Voikkaalla käynnistyi 1930-luvun keskivaiheilla kaksi isoa sanomalehtipaperikonetta. Jatkosodan rauhanteon yhteydessä jäivät rajan taakse Kymin vuonna 1935 ostaman Laskelä Oy:n kaksi paperitehdasta ja run-

maalaiskuntaan. Vuonna 1970 perustettiin Laporte Industries Ltd:n ja Solvay & Cie S.A.:n kanssa Oy Finnish Peroxides Ab. Paperin tuotantokyky kasvoi: vuonna 1968 käynnistyi Voikkaalla PK 18 ja kaksi vuotta myöhemmin Kuusankoskella PK 7, yksi Euroopan siihen mennessä suurimmista hienopaperikoneista.

Kymin Osakeyhtiön viralliseksi toiminimeksi tuli 1.1.1977 Kymi Kymmene Oy.

Vuonna 1977 Kymi Kymmene osti yhdessä Star Paperin kanssa osake-enemmistön ranskalaisesta Papeteries Boucher S.A.:sta ja USA:han perustetun Leaf River-yhtiön saha aloitti toimintansa.

Vuonna 1981 luovuttiin petrokemian teollisuudesta ja lopetettiin Barnsleyn paperitehdas.

STRÖMBERG-VAIHE

Kymi Kymmene Oy:n ja Oy Strömberg Ab:n yhtiökokoukset hyväksyivät 14.1.1983 yhtiöiden sulautumisen Kymi-Strömberg

Oy:ksi. Teollisuusryhmä Kymi keskittyi metsä- ja kemianteollisuuteen.

Vuonna 1983 käynnistettiin Kymillä tuolloin maailman suurin hienopaperikone, PK 8. Vuosina 1984 – 85 luovuttiin useista osakkuusyhtiöistä, lakkautettiin Boucher-yhtiön Calais'n tehdas, myytiin Högfors-valimo sekä hankittiin 45 prosenttia Oy Kaukas Ab:n äänivallasta.

METSÄTEOLLISUUS KESKITTYY

Kymi-Strömbergin ja Kaukaan fuusiosopimus hyväksyttiin tammikuussa 1986. Kesäkuussa 1986 myytiin Strömbergin liiketoiminta Asea AB:lle. Seuraavana vuonna otettiin yhtiön uudeksi nimeksi Kymmene Oy.

Kymmene Oy:n ja Oy Wilh. Schauman Ab:n ylimääräiset yhtiökokoukset hyväksyivät joulukuussa 1987 Oy Wilh. Schauman Ab:n fuusioitumisen Kymmene Oy:hyn. Samoihin aikoihin Juan-

kosken kartonkitehdas siirtyi Stromsdal Oy:n omistukseen. Kuusankoskelle vuonna 1988 valmistunut PK 9 nosti Kymin hienopaperitehtaan maailman suurimmaksi.

Vuoden 1990 alussa teollisuusryhmät yhtiötettiin Kymmene Oy:n sataprosenttiseksi tytäryhtiöiksi. Teollisuusryhmä Kymistä tuli tällöin Kymin Paperiteollisuus Oy.

Star Paper Limited myytiin keväällä 1990, mutta samana vuonna ostettiin ranskalainen LWC- ja sanomalehtipaperin valmistaja Chapelle Darblay S.A.

Vuonna 1991 Kymin Paperiteollisuus Oy myi Kuusankoskella sijaitsevat kloori- ja klooridioksidehtaansa sekä osuutensa Finnish Peroxidesista Finnish Chemicalsille.

UPM-KYMMENESTÄ HIENOPAPERIYHTIÖN OSAKSI

Repola Oy, sen tytäryhtiö Yhty-

neet Paperitehtaat Oy ja Kymmene Oy ilmoittivat sulautumisestaan UPM-Kymmene Oy:ksi syksyllä 1995. Liikevaihdoltaan yksi maailman suurimmista metsäteollisuusyrityksistä aloitti toimintansa 1.5. 1996.

Kymin Paperiteollisuus Oy:stä sekä Saksassa ja Ranskassa toimivista tehtaista koostuva hienopaperit-toimiala siirtyi osaksi uutta suuryritystä. Fuusion yhteydessä Kymin Paperiteollisuus Oy muutui UPM-Kymmene Oy:n tuloyksiköksi ja ryhtyi käyttämään nimeä Kymi.

Syyskuussa 1997 UPM-Kymmene ja singaporelainen APRIL sopivat siirtävänsä 30 prosenttia hienopaperiliiketoimintoistaan toisilleen ilman pääomasiirtoja. Kymi ja Nordland Papier muodostavat UPM-Kymmene Fine Paper -nimisen, Euroopan suurimman hienopaperin valmistajan. Järjestelyyn liittyen tuloyksikkö Kymi yhtiötettiin ja merkittiin kaupparekisteriin Kymi Paper Oy -nimisenä 22. lokakuuta.

Paperitehtaan ja sataman yhteisenä tavoitteena tyytyväinen asiakas

Vuodesta 1995 lähtien toiminnut Kymi-Steve-ryhmä, joka muodostuu Kymin paperitehtaan ja satamatoimintoja hoitavan Stevecon edustajista, on osoittanut tarpeellisuutensa yhteistyön kehittäjänä. Ryhmässä on selvitetty mm. paperitilausten kuljetuksista johtuvia reklamaatioita, lastauskysymyksiä, pallettien ja rullien mitoituksia, paperitehtaan ja sataman välistä tietojen vaihtoa, eli kaikkea mahdollista mitä tilauksen toimittamisessa määräsatamaan liittyy. Kummankin osapuolen tavoitteena on, että asiakas saisi tilaamansa tuotteen vahingoittumattomana haluamaanaan ajankohtana.

16. lokakuuta ryhmä piti kokousta Hallassa, entisen Hallan sahan toimistotiloissa, jotka Seaways on kunnostanut omaa toimintaansa varten. Kymiltä mukana olivat teknisen asiakaspalvelun päällikkö Lila Hyvärinen, myyntisihteeri Hannele Hyökkäri, sisäisen logistiikan päällikkö Pentti Eskelinen, trukinkuljettaja Hannu Niemi ja varastomestari Ari Palonen. Stevecolta, Haminan satamasta paikalla olivat ajovalvoja Raimo Nylund, huolitsija Heikki Paronen ja lastikoordinaattori Pertti Syväne. Hietasen satamaa edustivat huolitsija Sirpa Bräysy-Pekkanen, linjatyönjohtaja Juha Koskimaa, ylityöjohtaja Olli-Pekka Mäkelä, työnjohtaja

Kymi-Steve-ryhmä piti 16.10. kokoustaan Hallassa.

Pasi Laakso ja taljari Paavo Mussalo. Seawaysista paikalla olivat tekniset tarkastajat Ilpo Kainulainen ja Tatu Tuomisalo sekä tekninen päällikkö Esa Torstensson.

Kokouksessa riitti asiaa, ja mikä parhainta: epäselvyydet ja ongelmat selvitettiin ilman syytelyä - rakentavasti, parasta mahdollista vaihtoehtoa hakien. Keskustelua käytiin mm. konttien numeroinnista ja sijoittelusta, kontitusjäämistä, tilausnumeroinnista, risoista palleista, rullalapuista, rullien leveydestä, konttien täyttämistä ja pallettien korkeudesta sekä tiedonkulun ongelmista.

Mm. Hannu Niemi Kymiltä ja

Pertti Syväne Stevecolta (alempi kuva) ja Hannu Niemi Kymiltä ovat tyytyväisiä asioiden yhteiseen käsittelytapaan.

Aina jos on ongelmia ollut, tieto niistä on saatu heti perille ja asiat korjatuksi", Syväne toteaa.

Pertti Syväne Stevecolta, jotka ovat alusta lähtien osallistuneet ryhmän toimintaan, olivat molemmat tyytyväisiä asioiden yhteiseen käsittelytapaan. Tavarantoimittaminen asiakkaalle ensiluokkaisessa kunnossa on tärkeää kummallekin osapuolelle.

"Tämä on erittäin hyvä ryhmä.

Niemi korosti, että tavara pitäisi saada mahdollisimman vähin käsittelykerroin asiakkaalle. Näin vahinkovaara pienenee eikä tavarantoimittajien pääse sattumaan. Ihanteellista olisi, että kaikki tavara saataisiin tehtaalla kontitetuksi, jolloin satamakäsittely rajoittuisi vain konttien siirtoon.

TEKSTI JA KUVAT: IRMA NIEMI

Bosselle ensimmäinen

BIGLOLITTERA

TEKSTI JA KUVAT: IRMA NIEMI

Tästä se matka alkaa. Boris Sundholm istahti repsikan paikalle ja lähti Seppo Sartjärven ajaman ja Terpoint Oy:n omistaman bigloaderin kyydissä viemään A4-palleteilla täytettyä konttia Haminan satamaan. Tämä oli järjestyksessään 2025:s tänä vuonna paperivarastossa lastattu kontti, ja se piti saada laivatuksi Antwerpeniin menevään M/S Baltic Eagleen.

vutettiin äskettäin eläkkeelle jääneelle tehtaanjohtaja Boris Sundholmille, joka lähti matkalle 5.11.

Iloisella mielellä kontin siirtoa varastosta autoon varaston pihassa katsellut Sundholm kertoi, että rekan kyyti sinällään ei ole hänelle uusi kokemus; onhan hän itsekin aikoinaan ollut rekkakuski. Bigloaderin kyydissä satamaan hän ei kuitenkaan aikaisemmin ole matkustanut. "Hieman hämentynyt ehkä olen ja odottavalla kannalla", hän naurahtaa.

Littera oli tullut hänelle yllätyksenä, ja matkan kulkukin oli arvoitus. Eivätkä paikalle eväskahvin kanssa rientäneet 'konduktööri' Pentti Eskelinen ja 'autoemäntä' Marja Nurberg kovinkaan paljon miehen epä tietoisuutta vähentäneet. Sen verran he kuitenkin raottivat salaperäisyyden verhoa kertomalla, että Stevecon väkeä oli satamassa odottamassa.

niemen paperivarastosta Haminan satamaan. Matka tehdään täydessä lastissa olevan bigloaderin kyydissä. Biglolittera on kehitetty yhdessä Stevecon kanssa, joten vastavuoroisesti Steveco voi lahjoittaa littera-matkan Kuusankoskelle.

Ensimmäinen biglolittera luo-

Kymin paperivarastossa halutaan muistaa yhteistyökumppaneita aivan uudella tavalla, biglolitteralla – joka liittyy tietenkin kiinteästi varaston toimintaan.

Mikä se sellainen littera sitten on? Kyseessä on meno-paluu-lippu 'repsikan paikalla' Kuusan-

KIITOKSIA

Kiitos huomaavaisuudestanne.
Paul Murtamo

Sydämelliset kiitokset merkkipäiväni muistamisesta.
Matti Kiuru

Kiitoksia osanotosta.
Matti Viljakaisen omaiset

Sydämelliset kiitokset merkkipäiväni muistaneille.
Sinikka Salakka

Kiitän merkkipäiväni muistaneita.
Ulla Pesu

Ketään unohtamatta - kiitos hyvästä yhteistyöstä vuosikymmenten varrella. Lämmin kiitos myös suurenmoisesta läksiäislahjasta.
Bosse Sundholm

Lämmin kiitos muistamisesta jäädessäni vapaalle.
Usko Rostén

Kiitos muistamisesta merkkipäivänäni.
Markus Kuokka

Lämmin kiitos muistamisesta merkkipäivänäni.
Else Lehtola

UPM-Kymmenen värit olivat hyvin edustettuina Areena-hallin liikuntatapahtumassa 13.11. Kuusankoskelaisia paikalla oli kahdeksan: viereinen kuva: vas. Risto Hanén, Jorma Holm, Leo Suokas, Paul Wilander, Sari Kaistakorpi, Tuula Vainikka ja Kaarina Kellokoski.

Kuusankoskelaiset vauhdissa Areenalla

Yritysliikunnalle haetaan uusia muotoja, todettiin Hartwall Areenalla 13. marraskuuta järjestetyssä yritysliikunnan päivässä, Business Sport Dayssa. Puulaakiurheilu asetetaan monella taholla kyseenalaiseksi, sen sijaan kehitellään opastettua terve-

ysliikuntaa, kävi ilmi päivän aikana järjestetyssä seminaarissa.

Kuusankoskelta tapahtumaan osallistui kahdeksanhenkinen ryhmä **Leo Suokkaan** ja **Paul Wilanderin** vetämänä. Iltapäivän aluksi kokeiltiin vanhoja ja uusia kuntoliikunnan lajeja, joiden esit-

telyjä oli järjestetty Areenan ympärille. Sen jälkeen seurasi seminaari, jossa asiantuntijavoimin selviteltiin, mitä hyvää saavutetaan liikunnalla. Kuultiin myös mm. miksi USA:ssa maksetaan lisäpalkkaa aktiivisille liikkujille ja mitä meillä ajatellaan liikuntabo-

nuksesta.

Business Sport Day päättyi gaalajuhlaan, johon oli haastettu sata Suomen suurinta yritystä. Useasta kymmenestä yhtiöläisestä koostunutta UPM-Kymmenen joukkuetta veti toimitusjohtaja **Juha Niemelä**.

Niin se sitten sattui minullekin!

"Jokainen tietää varmasti seuraukset, kun 1 000-kiloinen rulla pyörähtää varpaan yli.

Minulle tämä vahinko tapahtui, kun laskimme muuttoa alas, ja rullat pomppasivat takaisin toppareilta. Menin laittamaan tarralappuja, ja kuinka ollakaan varvas jäi rullan alle.

Sairaslomalla ollessani Koivikon Lasse soitti kotiin ja kysyi, haluaisinko kokeilla turvakenkiä, ja minä suostuin. Töihin tultuani

'monot' olivat jo odottamassa minua. Olin kovasti ennakkoluuloinen kyseisiä jalkineita kohtaan, ja alussa kengät tuntuivatkin epä-mukavilta ja hankalilta. Mutta jatkettuani niiden pitämistä huomasin, kuinka hyvät ne ovat - ja ennen kaikkea turvalliset. Kirjoitin tämän pienen jutun sen takia, jotta toisetkin rullia käsittelevät ottaisivat opiksi."

**'MONOJA' SUOSITELLEN
PITUUSLEIKKURIN APULAINEN
HANNU LUOTO, PK 7-9**

KUVA: RAIMO SUURNÄKKI

Tarralappuja liimaamassa ollut Hannu Luoto PK 7-9:ltä sai varpailleen 1000-kiloinen rullan. Vahingosta viisastuneena hän aloitti turvakenkien käytön ja suosittelee niitä muillekin.

TOIMITUSVARMUUTTA JA HELPOTUSTA TÖIDEN SUUNNITTELUUN

PC-TUOTTEISTA

hankinta- ja varastointisopimus

Kymmin tietohallinto on tehnyt hankinta- ja varastointisopimuksen Novosys Oy:n ja Datainfo-ketjuun kuuluvan Data-kanava Oy:n kanssa. Sopimuksen mukaan Novosys ja Data-Kanava sitoutuvat toimittamaan Kymille tarvittavat PC-tuotteet sekä vastaavat niiden varastoinnista omista tiloissaan. Vastaavanlaista yhteistyösopimusta PC-laitetoimittajien kanssa ei ole aikaisemmin UPM-Kymmenen tietohallinnon alueella tehty.

Kymin työasema- ja verkkotuesta vastaavan suunnittelupäällikkö **Paul Palojärven** mukaan kiinteän yhteistoiminnan ansiosta laite- ja tarvikkehankinnat voidaan tehdä nyt taloudellisemmin sekä varmistaa tarvittavat materiaali-palvelut. Hankintasopimuksessa on sovittu nimikkeiden hinnat, tavaroiden toimitusaika ja varastointimäärät sekä se, että Kymin sitoutuu hankkimaan ko. nimikkeitä. Nyt tehdyn sopimuksen piirissä on 60-80 prosenttia Kymin PC-hankinnoista.

Kymmin tietohallinnossa on laadittu nimikeluettelo PC-tuotteista, joita hankitaan tasaisesti, ja jotka on helpoo standardoida. Nimikkeiden määrä on alkuvaiheessa 13, ja ne on syötetty Kymin varastojärjestelmään. Yksi nimike voi sisältää useampia tuotteita tai palveluja: esimerkiksi työasema-

KUVAT: KIMMO REKIMIES JA IRMA NIEMI

PC-tuotteiden hankintasopimuksen ehtoihin kuuluu, että toimittaja vastaa sopimuksen piiriin kuuluvien tuotteiden varastoinnista omista tiloissaan. Novosysin Kouvolan toimipisteessä Kymin tuotteista huolehtii mm. myyntineuvottelija Virva Venäläinen. Kymillä sopimushankkeen takana ovat olleet tietohallintopäällikkö Pentti Kantola (oik.) ja suunnittelupäällikkö Paul Palojärvi.

nimikkeeseen sisältyy itse PC:n lisäksi lisämuistit, verkkokortti ja esiasennus. Tällä yhdelle pakettile on sovittu tietty hinta.

Nyt tehdyssä sopimuksessa mainitut PC-tuotteet luokitellaan Kymin varastotavaraksi, vaikkakin varasto sijaitsee tavarantoinnittajan tiloissa Kouvolassa. Sieltä tavara toimitetaan edelleen joko työaseman tuen tiloihin tai ostovarastoon Kuusanniemeen.

Palojärvi mainitsee hankintasopimuksen tuomana hyötynä

PC-tuotteiden hankinnan yksinkertaistumisen, koska tuotteet voi 'ostaa' nyt helposti ja nopeasti varasto-otona. Aikaa ja vaivaa säästyy, koska hinnat, toimitusajat, mallit ym. on jo valmiiksi neuvoteltu ja sovittu. Toimittaja on myös sitoutunut toimittamaan tavarat alle vuorokaudessa, minkä ansiosta töiden aikataulutus helpottuu.

Toisen toimittajaosapuolen, Novosysin, toimitusjohtajan **Raimo Anttilan** mukaan vastaavan-

laisten hankinta- ja varastointisopimusten tekeminen ei ole vielä kovin yleistä Suomessa. Käytäntö on kuitenkin muuttumassa yhtä enemmän tähän suuntaan, ainakin isoissa yrityksissä. "ATK-toimitusten varmuus on tänä päivänä avainasemassa", Anttila painottaa. Novosyysissä on jo aikaisemminkin solmittu samantyyppisiä sopimuksia joidenkin yritysten kanssa.

KYSYN VAIN?

Mikä on työpaikka- liikunnan tila?

Kysyisin, mikä on työnantajan linja kuntourheilun suhteen nyt ja lähivuosina?

Osallistuuko työnantaja ja millä muodoilla 'työntekijöidensä' liikuttamiseen'?

Millä rahamäärällä, kuka on vastuuhenkilö, millainen on toimeenpaneva organisaatio, mitkä ovat lajit ja missä ovat lajien suorituspaikat?

Mihinkään näistä en saa tänä syksynä vastausta. Meillä pyörii talossa nk. TYKY-projekti (työkykyä ylläpitävä toiminta). Odotan, että tämä projekti ottaisi myös kuntoliikunnan järjestämisen ohjelmaansa, ja saisimme jotain konkreettista muutosta aikaan.

IKÄÄNTYVÄ TYÖNTEKIJÄ
MALLIA -47'

KUUSANKOSKEN TEHTAILLA

monimuotoista liikuntaa henkilöstön ehdoin

Nimimerkki 'Ikääntyvä työntekijä mallia -47' kysyi laaja-alaisesti liikunta-asioiden hoidosta, johon toivomme tämän tekstin antavan vastauksen.

UPM-Kymmene Oy:n Kuusankosken tehtaiden henkilöstön liikuntatoiminnan piiriin kuuluvat Kymi, Voikkaa, Finnish Peroxides, Finnish Chemicals, Combitrans, Seaways sekä täällä toimivat konserniasiat. Henkilökunnan liikuntaa koskevista asioista päätetään yt-lain mukaisesti sosiaaliasiain toimikunnassa. Liikuntatoiminnalle on määritelty myös konsernitasoiset tavoitteet.

Kuusankosken tehtaiden henkilöstön liikunnan määrärahat koostuvat osallistujayhtiöiden yhteisistä ja erillisistä panostuksista, mutta valitettavasti arvonlisävero vie näistä varoista huomattavan osan. Lakimuutos on tulossa ja näyttääkin siltä, että valtiovallan asenteissa on tapahtumassa tervettä kehitystä liikunnalle myönteiseen suuntaan.

Tänä vuonna yhteinen, liikuntaa varten varattu määräraha on Kuusankosken tehtailla 372 000 mk. Kustannuksia on tänä vuonna aiheuttanut myös entiseen kehysnaulaamoon rakennettu palloiluhalli. Merkittävän rahaerän muodostavat kuntokausiliikunnan esinepalkinnot sekä syksyisin ja talvisin Lapissa järjestettävät liikuntakurssit.

Taloustoimintayhteisöstä liikuntamäärärahaa kuuluu kunkin yksikön ja yhtiön hallinnolle. Liikuntavarojen käyttötavoista päättää sosiaaliasiain yt-toimikunta, jossa on edustettuna sekä Kymin että Voikkaan henkilöstö.

KUNTOURHEILU JATKUU

Työnantajan linja kuntourheiluun nähden ei ole muuttunut. Mahdollisuudet siihen pyritään luomaan vähintään entiseen tapaan, jollei jopa paremmin. Työnantajan järjestämät liikuntatilat ja -laitteet ovat kaikkien käytettävissä. Uusi liikuntahalli on tuonut huomattavan parannuksen harrastusmahdollisuuksiin.

Henkilöstön nykyinen ikärakenne edellyttää, että työkykyä

ylläpitävään toimintaan kiinnitetään erityistä huomiota. Jokaisen tulisi ottaa huomioon ja miettiä henkilökohtaisesti omaan työkykyynsä liittyvät tekijät. Työnantajan tehtävänä on asettaa liikuntaan varatut resurssit kaikkien kiinnostuneiden ulottuville.

Työnantajan tukema liikunta tarkoittaa vapaa-aikana ja vapaaehtoisesti tapahtuvaa liikuntaharrastusta. Tähän kuuluvat

- 1. kuntokausiliikunta**
  - ilman lajirajoituksia, lajivastavien tuella
  - palkinnot kaikille osallistujille
  - Lapin liikuntakurssien arvonta
- 2. palloilutilat**
  - omassa palloiluhallissa; nyt harjoittelee 27 ryhmää, joille on nimetty omat yhdyshenkilöt. Käyttäjämäärä ylittää jo 200 henkilöä. Palloilulajeja ovat tällä hetkellä salibandy, sulka-, lento- ja koripallo.
  - muita palloilutiloja kuntien ja yhteisöjen vuokratiloissa
- 3. osallistuminen konsernin tai muiden yhteisöjen liikuntatoimintaan**
  - kuljetus- ym. toimintatukea
- 4. kansainvälisen ja SM-tason kilpailutoiminta**

- osallistumisesta sisäiset ohjeet yrityskohtaisesti.

LAJIVASTAAVAT KESKEIS- SESSÄ ASEMASSA

Kuusankosken tehtaiden työpaik-
kaliikuntaa kehittää ja koordinoi
oman toimensa ohella kolmihen-
kinen liikuntasiihteeristö, johon
kuuluvat Leo Suokas Kymiltä,
Paul Wilander Voikkaalta ja Sari
Kaistakorpi työterveyskeskuk-
sesta. Heitä tukevat sekä Kymin
että Voikkaan tehtaille nimetyt lii-
kunnan lajivastaavat, joita on Ky-
millä tällä hetkellä yhteensä yli
20.

Tänä vuonna Kymillä aloitettu
lajivastaava-toiminta hakee vielä
muotoaan. Vapaaehtoisesti niin
ikään oman toimensa ohella toi-
mivat lajivastaavat ovat erittäin
keskeisessä asemassa edustaman-
sa liikuntamuodon eteenpäin vie-
jinä. Tavoitteena on, että he hoi-
taisivat jatkossa mahdollisimman
itsenäisesti mm. omaan liikunta-
lajiinsa liittyvän tiedottamisen,
yhteydenpidot, asiantuntija-asiat,
joukkueiden kokoamiset, harjoit-
usaika- ja -paikkajärjestelyt.

Tämä kaikki tapahtuu yhteis-
työssä liikuntasiihteereiden kans-
sa. Lajivastaavilla ei ole mahdolli-
suutta päättää liikuntavaroista,
vaan sen tekee Kymillä Leo Suo-
kas yhdessä apulaisjohtaja Stig-
Olof Lindholmin kanssa yhtiön
myöntämien määrärahojen ja so-
siaaliasiain yt-toimikunnan anta-
mien suuntaviivojen mukaisesti.

Koska lajivastaavatoiminta on

ta tiedotetaan Uutiskymissä, Woikas-lehdessä, osastojen ilmoitustauluilla ja memossa. Memon Ky taulut -ryhmässä on oma ilmoitustaulu liikuntaa varten nimellä 'Liikunta-asiat'. Ensi vuoden puolella näitä tiedotteita laitetaan myös Notesiin. Liikunta-asiain tietoutta täsmentää myös Kymi-

Kymillä vasta alkamassa, on ongelmia esiintynyt mm. tiedottamisessa. Tilanne korjaantuu kuitenkin vähitellen. Liikunta-asiois-

läisen käsikirja 1997-98.

Ulkopuoliset yhteistyökumppanimme liikunta-asioissa löytyvät Pohjois-Kymenlaakson urhei-

luseurojen ja -vastaavien joukosta.

TERVEYSLIIKUNTA ON LIIKUNTA KUNTOUTUK- SEN JA KUNTOLIIKUNNAN VÄLIMAASTOSSA

Työkykyä ylläpitävä toiminta jaetaan yksilöön, työolosuhteisiin ja työyhteisöön kohdistuviin toimiin. Yksilöön kohdistuvassa toiminnassa liikunnalla on merkittävä osuus.

Työterveyskeskus järjestää resurssiensa mukaan mahdollisuuksia terveysliikuntaharrastuksille. Terveysliikunta tarkoittaa liikuntaa kuntoutuksen ja kuntoliikunnan välimaastossa. Se kohentaa terveyttä hyvällä hyötysuhteella ja vähäisin vaaroin.

Työterveyskeskuksessa on järjestetty kevät- ja syyskausina liikuntaryhmiä UPM-Kymmene Oy:n Kymin ja Voikkaan henkilöstölle sekä Kuusankosken tehtaille työskenteleville konsernin henkilöille. Alkavista liikuntaryhmistä ilmoitetaan aina Uutiskymissä, Woikas-lehdessä sekä osastojen ilmoitustauluilla ennen kauden alkua. Ryhmiin ilmoittautuminen perustuu omaan aktiivisuuteen. Uudet osallistujat ovat etusijalla ryhmiä perustettaessa. Tällä hetkellä ryhmiä on 11 ja lisäksi yksi kahden osaston pyynnöstä järjestetty ryhmä.

Lisätietoja ryhmistä saa fysioterapeutti Sari Kaistakorvelta, puh. 52385.

LEIKKAA TALTEEN

Liikunnan lajivastaavat Kymillä

- **Ammunta**, Paavo Westman, puh. 52426
- **Harrastusliikunta**, Tuula Vainikka, puh. 52294, memo VAINITUU
- **Hiihto**, Tero Puranen, puh. 52915, memo PURANTE
- **Jalkapallo**, Petteri Metiäinen, puh. 52875, memo METIAPE
- **Jääkiekko**, Mika Eriksson, puh. 52436, memo ERIKSMI
- **Keilailu**, Heikki Jokinen, puh. 52988, memo JOKINHE
- **Koripallo**, Tapio Saarinen, puh. 53654, memo SAARITA
- **Kuntosalitoiminta**, Heikki Tiihonen, puh. 52988, memo TIIHOHE
- **Laskettelu**, Lasse Makkonen, puh. 52871, memo MAKKOLA
- **Lentopallo**, Juhani Saulila, puh. 52828, memo SAULIJU
- **Muut**, AVOIN
- **Naisten liikunta**, Sari Kaistakorpi, puh. 52385, memo FYSIOTE
- **Onginta**, Vesa Stenberg, puh. 52914, memo LEHTOSI
- **Pantteri Klubi**, AVOIN
- **Pesäpallo**, Matti Nuija, puh. 52992, memo NUIJAMA
- **Petankki**, Jukka Ojonen, puh. 53652, memo OJONEJU
- **Pyöräily**, Lassi Kukkola, puh. 52623, memo KUKKOLA
- **Salibandy**, Seppo Rähkä, puh. 52958, memo KNSOODA
- **Soutu**, Raimo Mäkinen, puh. 854045, memo
- **Sulkapallo**, Veli-Matti Saareks, puh. 52871, memo SAAREVE
- **Suunnistus**, Kalevi Meriluoto, p. 53653, memo MERILKA
- **Tennis**, Tuomo Linden, puh. 52902, memo LINDETU
- **Urheilusukellus**, Veli-Matti Pynnönen, puh. 53691, memo OJONEJU

URHEILUTALON KÄYTTÖ- VUOROT TOUKOKUUHUN 1998 ASTI

Tiistaisin: palloilua salissa)
Klo 15.00-16.30 Kymi
Perjantaisin: (lentopalloa kolmessa salissa klo 15.00-16.30 Kymi/Voikkaa

KALLIOSUOJAN KÄYTTÖ- VUOROT TOUKOKUUHUN 1998 ASTI

Keskiviikkoisin: (palloilua kahdessa salissa) Klo 14.00-15.30 Kymi

Harjoitusajat Kymin palloiluhallissa

(Vanha kehysnaulaamo, 2. kerros)

MAANANTAI

(salibandy/circuit) Ryhmä , yhdyshenkilöt

17.00-18.30 Työterveys, Sari Kaistakorpi	16.30-18.00 Hipa Automation, V-P Koiranen
18.30-19.30 Vo-konekorjaamo, Juha Rötökö	18.00-19.00 Koripallo, Tapio Saarinen
19.30-20.30 TP-konekorjaamo, Jukka Nokelainen	19.00-20.00 TP-wolley, Tero Puranen

TIISTAI

(salibandy)

14.30-15.30 Jenkki, Marko Stenroos	14.30-15.30 Sellu, Ismo Salminen
15.30-16.30 Hiomo, Jarno Brofeldt	15.30-16.30 Työterveys, Martti Pessa
16.30-17.30 Tietohallinto, Jari Sahala	17.30-18.30 Daamit, Päivi Puranen
17.30-18.30 Team Kymi, Jyrki Mäkinen	18.30-19.30 VO-jets Jorma Holmi
18.30-19.30 Supro, Markku Tommiska	19.30-20.30 Finnish Peroxides, Kari Järvisalo
19.30-20.30 KY-rakennus, Martti Pessa	20.30- UPM Seaways, Matti Kukanaho

KESKIVIikko

(lentopallo-koripallo-sulkapallo)

14.30-15.30 Arkkisali, Risto Joutjärvi	18.30-20.00 C-laitos, Aarno Heiskala
--	--------------------------------------

LAUANTAI

(vapaa)

15.00-16.00 Team Kymi, Jyrki Mäkinen
16.00-17.00 TP-oilers, Kari Helkala
17.00-19.00 Hallinto

SUNNUNTAI

(vapaa)

18.00- Arkkisali, Risto Joutjärvi

Katso!
Liikuntatietoa memosta: Kytäulut, Liikunta-asiat.

Toimelan viimeinen syksy

Kymin teollisuusoppilaitoksen ja terveystakeskusten pihapiirissä sijaitsevan vanhan Toimelan purkutööt olivat marraskuun puolessa välissä edenneet loppusuoralle. Rakennuksen purkamisen syinä ovat home- ja laho-vauriot, joiden korjaaminen olisi tullut maksamaan kohtuuttoman paljon. Talo ei kuulu kulttuurihistoriallisiin suojelukohteisiin.

Alkujaan tämä kaksikerroksinen talo rakennettiin vuonna 1886 työläiskasarmiksi, jolloin siinä oli

useita asuntoja. Myöhemmin rakennus oli yhteiskoulun, suojeluskunnan ja työväenopiston käytössä. Toimelaksi rakennus ristittiin 1970-luvun alkupuolella, jolloin sen saivat käyttöönsä yhtiön kurentapiirit ja kerhot.

Toimelan viimeisin vuokralainen oli Kuusankosken terveydenhuolto-oppilaitos, joka käytti sitä opetustilanaan parin vuoden ajan. Terveydenhuolto-oppilaitos siirtyi tiloista pois vuonna 1996, kun talon homeongelmat havaittiin.

KUVAT: LEO SUOKAS, KYMIN KUVA-ARKISTO

Toimelan vieressä, Marskinkadulla, oli aikaan myös toinen pienempi kasarmi, joka purettiin 1970-luvulla. Sen paikalle rakennettiin nykyinen Kymin terveyskeskus.

SAIRAUSSASSA TIEDOTTAA

Teollisuustoimihenkilöiden ja teknisten jäsenyys sairauskassassa vahvistui

Sosiaali- ja terveysministeriö on vahvistanut 30.9. kassankokouksen 3.4.1997 hyväksymän sääntömuutosesityksen, jonka perusteella teollisuustoimihenkilöt ja tekniset toimihenkilöt tulevat kassan jäseniksi 1.11.1997 lähtien.

Jäsenmaksua, joka on 1,3 % palkasta, aletaan periä 1.11. lähtien niiltä henkilöiltä, jotka keväällä ilmoittivat liittyvänsä sairauskassaan. Liittyjä ei kuitenkaan tuolloin saa olla sairaslomalla, äitiyslomalla tai muulla vastaavalla poissaoloajaksolla (esim. isyyslomalla, vuorottelu- tai muulla virkavapaalla).

Pyydämme, että henkilö ilmoittaa edellä mainituista tilanteista kassalle, koska häneltä puuttuu jäsenyyden alkamisedellytys. Hänellä ei ole esim. oikeutta lisäetuuskortin käyttöön, jos sellainen on hänelle lähetetty vir-

heellisten tietojen perusteella.

Oikeus korvauksiin kassasta alkaa niistä sairaanhoidon kustannuksista, jotka ovat syntyneet 1.11.1997 tai sen jälkeen.

Hammashoidon ja silmälasien kustannuksista alkaa saada korvauksia pääsäännön mukaan vasta kahden vuoden maksavan jäsenyyden täytyttyä.

Eräissä poikkeustapauksissa saattaa hammashoidosta olla mahdollista saada sairausvakuutuskorvausosuutta. Tällaisia tapauksia ovat esimerkiksi muun sairauden kuin hammassairauden johdosta annettu välttämätön hammashoito, v. 1956 ja sen jälkeen syntyneiden hammashoito sekä 1.10.1997 voimaan tullut lainmuutos, joka koskee mm. ennen vuotta 1956 syntyneiden hammashoitoa. Näissä tapauksissa voi korvausasioista kysyä kas-

sasta, koska sairausvakuutusasiat jatkossa hoidetaan sairauskassassa, ei Kelan paikallistoimistossa.

Lisäetuuskortin lähettämisen yhteydessä uudet jäsenet saavat myös käytännön asiointiin liittyviä ohjeita.

Kuusankosken tehtaiden toimihenkilöistä noin 68 prosenttia liittyi keväällä kassan jäseneksi. Tällä hetkellä Kuusankosken tehtaiden sairauskassaan kuuluu yhteensä noin 3 400 jäsentä joista toimihenkilöitä on noin 330.

TOIMISTOPALVELUT

Sairauksassassa palvelevat kassanjohtaja Tapani Kivelä, toimistonhoitaja Sirpa Nurminen sekä toimistosihteerit Susanna Salo ja Teija Laaksonen sekä harjoittelija Niina Haatanen. Asiakaspalvelu on avoinna klo 11-16.

Kassan yhteystiedot ovat:

puh. 3280716, osoite: Linjatalo, 45910 Voikkaa, fax 05-3280562, memo KELA. KELA. 44501BTK (Kivelä) ja KELA.KELA. 44501SNE (Nurminen).

'MATTI MYÖHÄISILLE' LISÄAIKAA LIITTYMI-SEEN

Niillä teollisuustoimihenkilöillä ja teknisillä toimihenkilöillä, jotka eivät keväällä ilmoittautuneet sairauskassan jäseniksi, on vielä mahdollisuus harkita asiaa uudelleen ja liittyä kassaan kuluvan vuoden loppuun mennessä. Tämä siirtymäsäännöksen määräaika päättyy 31.12.1997. Liittymisilmoituslomakkeen saa sairauskassasta.

Uusia jäseniä säätiön valtuuskuntaan

Määräpäivään 30.9.1997 mennessä saapui hallitukselle sama määrä ehdokkaita, mikä oli täytettävien paikkojen määrä. Valtuuskuntaan tulivat siten valituiksi vuosiksi 1998-99 seuraavat henkilöt:

Työntekijäjäsenet:

Varsinainen jäsen **Jorma Henner** (henkilökohtainen varajäsen Hannu Väkevä), **Eero Jaakkola** (Arto Tiihonen), **Jaakko Lehto** (Kari Tiitinen), **Pertti**

Mäkelä (Hannu Simola), **Reijo Mäkinen** (Jukka Suortanen), **Tuija Poduschkin** (Leea Paalanen).

Toimihenkilöjäsenet:

Varsinainen jäsen **Leena Heimonen** (henkilökohtainen varajäsen Tuija Hartikainen), **Urpo Huuskonen** (Leena Parvinen), **Sinikka Salakka** (Satu Silvonnen), **Tuomo Lindén** (Timo Honkanen), **Olavi Martikainen** (Markku Leppäkoski), **Pentti Roitto** (Jukka Laakkonen).

KUVA: IRMA NIEMI

Kiitos kivoista piirustuksista

Arkkisalin toimistoväki oli kovasti iloinen saadessaan toimistonsa seinille värikkäitä piirustuksia, jotka kertoivat mm. puun kuljettamisesta tehtaalle ja metsästä. Taiteilijoina olivat olleet Kymintehtaan ala-asteen 1A-luokkalaiset, jotka halusivat muistaa kymiläisiä yhteistoiminnasta vuoden aikana. Piirustuksia esittelemässä vas. Pia Laamanen, Tuija Hartikainen, Riitta Virtanen, Heli Vahermo ja Hannele Hyökkäri.

OSAN ottomme

Keittäjä **Henry Heimonen**, 51, Kuusanniemen sellutehtaalta kuoli sairauden murtamana 6.10. Heimonen ehti olla yhtiön palveluksessa yli 34 vuoden ajan.

Edellisen lehden ilmestymisen jälkeen tietoomme tulleet kuolleet eläkkeensaajat:

Edin Helkala, 81, rakennus (kuolinpäivä 17.9.), **Mirja Koivisto**, 78, Vo rakennus (1.10.), **Elli Niemi**, 70, klubit (17.9.), **Aati Pulliainen**, 85, Ky höyry (17.10.), **Jarl Rosenqvist**, 75, Kni sellu (15.10.).

Kymmene Oy:n eläkkeellä ollut sisäisen tarkastuksen päällikkö **Vilho Suojalehto**, 66, kuoli 26.10. Hän oli syntynyt Jääskessä.

Vilho Suojalehto työskenteli pitkään Kymin ja konsernin palveluksessa talous- ja laskentatehtävissä. Kymillä hänen työuransa alkoi ensi kerran vuonna 1949 kesäharjoittelijana. Myöhemmin ekonomiksi valmistuttuaan hän toimi yhtiön kirjanpitoapäällikkönä noin 30 vuoden ajan ja edelleen Kymmene Oy:n taluspäällikkönä ja tarkastuspäällikkönä. Eläkeelle hän siirtyi vuoden 1996 alussa Kymmene Oy:n sisäisen tarkastuksen päällikön tehtävistä. Hän osallistui aktiivisesti alansa yhdistystoimintaan ja toimi useiden yhteisöjen tilintarkastajana.

Vilho Suojalehto oli aktiivisesti mukana myös mm. Lions-toiminnassa.

Kymiyhtiön entinen työsuojelupäällikkö **Harry Varhomaa** kuoli 86 vuoden ikäisenä 22.9. Yhtiön palveluksessa vuosina 1944-75 ollut Varhomaa työskenteli teoria-aineiden opettajana yhtiön ammattikoulussa yli 13 vuoden ajan. Hän oli parin vuoden ajan opettajana myös ruotsinkielisessä kansakoulussa toimien samalla turvallisuustarkastajan apulaisena sosiaaliosastolla.

60-luvun alussa Varhomaa nimettiin työturvallisuustarkastajaksi ja edelleen työsuojelupäälliköksi, josta tehtävästä hän jäi eläkkeelle vuonna 1975.

Pyöräilijät - valot päälle!

Kymin ja Kuusanniemen alueella liikkuvat pyöräilijät ovat luvatto-

man usein liikkeellä ilman valoja. Aamu- ja iltahämärissä sinne tänne syöksähtelevät pyöräilijät harmittavat ammattiautonkuljettajia, jotka toivovat että ihmiset käyttäisivät pyörässään valoja oman turvallisuutensa takia. Pyöräilijöiden uhkarohkeus on tullut tänä syyskänä etenkin aamuisin korostetusti esiin.

JÄRJESTÖT

**PAPERILIITON
KUUSANKOSKEN OS. 19**

PIKKUJOULUT

Osaston pikkujouluja vietetään Kuusankosken teatterin esitysten parissa 6.12. Kuusankoskitalon Voikkaa-salissa.

Lasten näytös, **Onnellinen prinssi**, alkaa klo 12.00. Aikuiset pääsevät nauttimaan omasta teatteriesityksestään, joka on **Solveigin laulu**, klo 19.00. Kahvitarjoilu alkaa klo 18.00. Tervetuloa!

Vas. **Mika Eriksson, Anssi Lång, Joe Nurmi, Marko Siren, Hannu Kajander ja edessä Kari Mäkinen.** Kuvasta puuttuu **Janne Pahkala.**

MERKKIPÄIVIÄ

50 V

Varamestari **Markku Inkinen** Vo höyryvoimalaitokselta täyttää 50 vuotta 5.12. **Matkalla Brasiliassa.**

Sukeltaja **Hannu Kilkki** tehdasrakennuskunnossapidosta täytti 50 vuotta 25.11. Merkkipäiväänsä hän vietti itäisellä Suomenlahdella.

Mylläri **Henry Toikander** UPM-Kymmenen energiantuotannosta (Mattilan mylly) täyttää 50 vuotta 8.12. **Matkoilla.**

ELÄKEpäiville

KYMI

Päälämmittäjä **Sulo Hämäläinen** Ky höyryvoimalaitos (36 palveluvuotta), asentaja **Jarmo Lehtinen** koneosasto (27).

KAUKAS

Autonkuljettaja **Pekka Varkila** Vo paperi kuljetus (27).

Kuusaalaisille hopeaa ay-salibandyssä

Ammattiosastojen SM-salibandyturnauksessa Kuusankosken paperiosasto 19:n joukkue voitti hopeaa. Joukkueessa pelasivat **Mika Eriksson, Joe Nurmi, Kari Mäkinen, Anssi Lång, Marko Siren, Janne Pahkala ja Hannu Kajander.** Lohjalla ja Pohjassa 18.-19.10. pelattuun SM-salibandyturnaukseen osallistui yhteensä 24 joukkuetta.

”Loppuottelussa Hyvinkään metalliosaston joukkueen saatua 1-0 johtomaalin meidän oli pakko hyökätä, ja ilman vaihtomiehiä tämä peliytyi koitui tappioksemme. Hyvinkään 2-0 voittomaali syntyi aivan toisen erän lopussa”, joukkueen johtaja **Mika Eriksson** harmitteli. ”Tätä edelsi tilanne, jossa meidän tekemämme maali hylättiin”, hän jatkaa.

Joukkueen tie finaaliin kulki seuraavasti. Sisu-auto kaatui puhtaasi 9-0. Peli Lohjan paperia vas-

taan päättyi 4-2. Lohja johti ensimmäisen 10 min. erän jälkeen 0-2, mutta toisen erän puristus tuotti makean voiton. Lohkon kolmas vastustaja luovutti pelin ja näin osasto 19:n joukkue oli raijannut tiensä finaaleihin sijoista 1-6, jotka pelattiin Pohjan kisakeskuksessa.

Loppupelien ensimmäinen vastustaja oli Lohjan sähköosasto, josta tiukan pelin jälkeen heltisi voitto 2-1. Toinen vastustaja oli Imatra Steel. Tämä peli päättyi 5-1 ja loppuottelupaikka oli varmistettu.

Hopeatilaa voidaan pitää erinomaisena saavutuksena, jonka arvoa nostaa se, että joukkue joutui pelaamaan toisen päivän kolme otteluaan ilman varamiehiä. Ensimmäisenäkin päivänä oli ainoastaan yksi varamies.

HOLLANNIN TIE

POVARI

SAK julkisti pari kuukautta sitten Suomen Gallupilla teettämänsä tutkimuksen suomalaisesta työmarkkinailmastosta. Se tarkoittaa kansalaisten mielipiteitä muun muassa asioista, joita he haluaisivat tavoiteltavan tulevalla tulopoliittisella kierroksella.

Voisi sanoa, että tulokset jopa hämmäntävät, sillä niin vahvaa realismia ne osoittavat kansalaisten mielipiteissä. Tavoitteiden kärjessä oli työllisyys (78 %). Sitä seurasi inflaation hillintä (50 %), verohelpotukset (47 %) sekä huolehtiminen sosiaali- (46 %) ja työttömyysturvasta (45 %). Palkkojen korottaminen ja työaikojen lyhentäminen korostuivat vain vajaassa 20 prosentissa vastauksissa.

Kansa on puhunut. Elävätkö työmarkkinat omissa suljetuissa ympyröissään vai reaaliaikaa, siihen saadaan vastaus joulukuun alkupuolella. Uusi tulopoliittinen sopimus olisi saatava aikaan ennen vuodenvaihdetta. Tämä siitä syystä, että eduskunnan on päätettävä siihen mennessä ensi vuoden budjetista. Ellei tulosopimus siten synny ennen joulua, voi hallituksen pyrkimys tukea maltillista tuloa- ja veronkevennyksillä romuttua.

Talospoliittisen keskustelun keskeisiin käsitteisiin ovat kuuluneet **MALLI JA TIE**. Vaikka ne eivät olekaan sukua toisilleen, on niillä totuttu kuvaamaan samaa asiaa eli tapaa toimia taloudessa.

Suomi seurasi ja kopioi harvaan taasti ns. Ruotsin mallia. Aikansa toimittuaan se kuitenkin muuttui

kestämättömäksi, eikä siitä enää ollut esikuvaksi muussa kuin huonossa; julkisten menojen kestämättömässä paisuttamisessa, kaiken toimeliaisuuden tappavassa verotuksessa ja kilpailukyvyttömyyden romuttaneessa kustannus- ja inflaatiokierteessä. Pysyväksi riisaksi tästä kaikesta jäivät tunnetut vero-, tulo- ja kannustinloukut, jotka valtaosaltaan ovat syytä nykyisiin työttömyysongelmiimme.

Laman aikaisissa keskusteluissa pelastukseksi tarjottiin Uuden-Seelannin mallia. Malli vaiettiin täällä kuitenkin nopeasti kuoliaaksi. Ehkä eniten siitä syystä, että keskitetyn tulopoliittikan ihmemaassa - Suomessa - ei pidetty uusseelantilaisesta ajattelutavasta, jonka mukaan keskitetty tulopoliittikka on kuin kone, joka syö työpaikkoja.

Maailman toimintaympäristön koko ajan vauhdilla muuttuessa talouspolitiikka kuitenkin tarvitsee jonkinlaisen mallin, jonka avulla pyritään eteenpäin - parempaan. Talousneuvoston pääsihteeri **Seppo Leppäsen** mukaan uudeksi tavoiteltavaksi malliksi Suomelle sopisi **Hollannin tie**. Hollanti on kannustanut osa-aikatyön teettämistä, lisännyt työnteon kannustimia paikallisella sopimisella, muuttanut työttömyysturvaa työhön kannustavammaksi ja julkisten menojen kasvun ohella toteuttanut pitkään myös maltillista palkkapolitiikkaa. Tätä kaikkea maan hallitus on tukenut mm. veronkevennyksillä.

Tällä talouspolitiikalla, jota

on määrätietoisesti jatkunut jo 15 vuotta, on kyetty merkittävästi vähentämään myös työttömyyttä. Hollannin työttömyys onkin puolittunut nykyiseen kuuteen prosenttiin. Leppäsen mukaan Hollannin etujärjestöt ovat vuodesta 1982 alkaen olleet yhtä mieltä siitä, että pysyvä palkkahillintä on välttämätön talouden ongelmien ratkaisussa. Vaikka Hollanti ja Suomi ovatkin monella tavalla erilaisia, niin eikö silti Hollannin tiestä olisi meillekin jotain opittavaa? Eroista huolimatta erimallaisia ja tavoissa ratkaista samanlaisia ongelmia on aina myös jotakin yhtäläistä.

Suomessa on nyt päättymässä 2-vuotinen sopimuskausi, joka on tuottanut tulopoliittikan historian maltillisimmalla kustannuskehityksellä erinomaisen tuloksen - kahdessa vuodessa palkansaajien reaalin ostovoima on kohonnut runsaat 7 % ja työttömyydeltä on kärki taitettu. Olemme taas tärkeän valintatilanteen edessä. Joko tyydytään maltillisiin palkankorotuksiin ja kohennetaan työllisyyttä tai vaaditaan korkeita nimelliskorotuksia ja vaikeutetaan työttömyyttä. Myös muita mittavia ay-poliittisia vaatimuksia esitettäessä kannattaisi muistaa, että vain menestyvä yritys voi työllistää. Työelämä tarvitsee toki uudistuksia, kunhan ne ovat tästä päivästä eikä menneisyydestä.

2011
KYMI

TOIMITUS UPM-Kymmene Oy, Kymen viestintäosasto, 45700 Kuusankoski, puh.vaihde 0204 15 121, teleksi 52211 kymco fi, telekopio 0204 15 2186, memotunnus KYTIED. **PÄÄTOIMITTAJA** Reijo Virta, puh. 0204 15 2168. **TOIMITUSSIHTEERI** Kimmo Rekimies, puh. 0204 15 2169. **TOIMITTAJA** Irma Niemi, puh. 0204 15 2173. **DTP-KUVAT** Arja Mellanen, puh. 0204 15 2225. **KANSIKUVA** Kaius Hedenström. **OSOITTEENMUUTOKSET** Terttu Niilo-Rämä, puh. 0204 15 2167. **KIRJAPAINO** Alprint Rahola, Teerivuorenkatu 5, 33300 Tampere, puh. vaihde (03) 2666 911. **VÄRIEROTTELUT** Laakakuva, Hatanpään valtatie 5, 33100 Tampere, puh.vaihde (03) 2539 900. **PAPERI** kannet: KymexCote Web 130 g/m², kaksoispääilytetty lievästi hiekepitoinen painopaperi, sisus: KymexCote Web Matt 115g/m². Paperille on myönnetty pohjoismaisen ympäristömerkin käyttöoikeus, numero 444 004. SFS on myöntänyt Kymen ympäristöjärjestelmälle sertifikaatin vuonna 1995. **LEHDEN SEURAAVA NUMERO** ilmestyy viikolla 51. Lehteen tarkoitettujen aineistojen on oltava perillä toimituksessa viimeistään 12.12.1997. ISSN 0358-416X.

ERIKOISLIIKE PAPERI- HERKUTTELIJOILLE

Paperipuodin myymälä on täynnä ideoita ja lukemattomia paperituotteita mitä moninaisimpia käyttö-tarkoituksia varten. Erikoisuuksien lisäksi valikoimasta löytyvät myös perinteiset paperituotteet sekä edulliset tarjoukset. Tule katsomaan !

**Persoonalliset kortit ja
kirjetarvikkeet**

**Lahjojen arvoiset
kääre- ja pakkaustarvikkeet**

**Inspiroivat
materiaalit askartelijoille**

**Vaikuttavat ainekset
taiteen tekijöille**

**Kodin pienet tärkeät
paperit**

**Välttämättömät
toimistopaperit**

PAPERIPUOTI

Lauttakatu 6
45700 KUUSANKOSKI
puh: 0204 15 2177
fax: 0204 15 2178

Paperipuoti on avoinna tiist.-perj. klo 10.00 - 17.30 ja lauantaisin klo 10.00 - 14.30